

მთაბე

ფაბათი სექტ. 10.

1921 წ.

წელიწადი
პირველი

შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატისა.

№ 15

ეოველ კვირეული ორგანო.

№ 15

რედაქციის მისამართი:

შინ. საქ. სახ. კომისარიატის ბინა: ევანგელაგის ქ. № 1.
(ეფთე — კადეტთა კორპუსის შენობა) ტელეფონი № 690.

რედაქცია ღია: ეოველ დღე ღილის 9 ს. — 2 საათამდე.

რედაქტორის ნახვად შეიძლება 12 ს. — 2 საათამდე.

ოფიციალური განყოფილება

დეკრეტი № 65

საქართ. სოც. საბ. რესპუბლ. რევ. კომიტეტისა.

საზოგადოებრივ-საშიშ მოქმედებისათვის პრადდებულ
არასრულწლოვანთა კომისიის შესახებ.

1. საერთო სასამართლო და საპყრობილეში და
პატიმრება მცირე წლოვანთა და არა სრულწლო-
ვანთათვის გაუქმებული იქნეს.

2. არასრულწლოვანად ჩაითვლება ორივე
სქესის მოქალაქე, რომელსაც თვრამეტი წელი არ
შესრულებია.

3. საქმე ორთავ სქესის არასრულწლოვანთა
საზოგადოებრივ საშიშ მოქმედების შესახებ ექვემ-
დებარება არასრულწლოვანთა კომისიას.

4. უკეთუ 14—18 წლის ასაკიდან არასრულ-
წლოვანის შესახებ საქმის განხილვის დროს კომი-
სია სცნობს, რომ მისთვის მედიკო-პედაგოგიური
ზე-მოქმედება შეუსაბამოა. — საქმეს სახალხო სასა-
მართლოს გადასცემს:

შენიშვნა: იუსტიციის სახალხო კომი-
სარს დაევალება.

ა) შეუდგეს განათლების სახალხო კომი-
სარიატთან ერთად სათანადო დაწესებულებათა
ორგანიზაციას (რეფორმატორიუმებისა)

ბ) ვიდრე რეფორმატორიუმები მოეწყო-
ბოდეს — შემოაღნიშნულ არასრულწლოვანნი
ამყოფთა განსაკუთრებულ სადგომში მოზრდი-
ლთაგან განცალკევებით.

წ. უკეთუ კომისია დაინახავს, რომ საქმეში მო-

წაწილება მიუღიათ მოზრდილ პირებს, — იგი აც-
ნობებს სათანადო სასამართლოს ან საგამომძიებლო
ორგანოს მის მიერ აღმოჩენილ ნიშნებს ხსენებულ
პართა სადანაშაულო მონაწილეობას.

6. არასრულწლოვანთა კომისია მოეწყობა გა-
ნათლების სახალხო კომისარიატის სამაზრო და სა-
ქალაქო ორგანოებთან. — სასწავლო და სამკურნა-
ლო-სააღმზრდელო დაწესებულებებში არიან განა-
თლებისა და ჯანმრთელობის სახალხო კომისარია-
ტების უწყებაში — კუთვნილებისამებრ.

აღნიშნული კომისია შესდგება განათლების-
და ჯანმრთელობის (ე. ი. ი. ფსიქიატრი) სახალხო კო-
მისარიატებისა და სახალხო სასამართლოს წარმომად-
გენელთაგან.

შენიშვნა: იუსტიციის სახალხო კომისა-
რიატს ევალება — განახორციელოს ბეჯითი ზე-
დამხედველობა არასრულწლოვანთა კომისიის
წევრთა მიმართ და აგრეთვე იმისაც, თუ რო-
გორ სრულდება მათი მოვალეობა.

7. საზოგადოებრივ-საშიშ მოქმედებისათვის
ბრალდებულ ზნე-მანკიერ არასრულწლოვანთა აღზ-
რდა, სწავლება და წამლობა — არის მედიკო-პედა-
გოგიური საგანი და განხორციელდება განათლები-
სა და ჯანმრთელობის სახალხო კომისარიატების
სათანადო სამკურნალო-სააღმზრდელო დაწესებუ-
ლებებში, სადაც არასრულწლოვანთა კომისია მათ
გაპაზავნის.

უკეთუ საჭიროება მოითხოვს, — ასეთი არა-
სრულწლოვანი შეიძლება გადაყვანილ იქნეს განსა-
კუთრებულ მუკიცე რეკიმზე ჯანმრთელობის სახა-

ლხო კომისარიატის სპეციალურ სამკურნალო და-
წესებულებაში — განცალკევებულად.

8. დეკრეტი ესე ძალაში შედის დღიდან მისი
გამოქვეყნებისა.

საქართველოს ს. ს. რ. რევოლ. კომიტეტის
თავმჯდომარე ბ. მდივანი.

იუსტიციის სახ. კომისარი ს. ქავთარაძე.

რევოლ. კომიტეტის მდივანი ალ. სალარიძე.
1921 წ. აგვისტოს 8,
ტფილისი, — სასახლე.

დებრეტი № 66

საქართველოს სოც. საბ. რესპ. რევოლიუციონ-
ური კომიტეტისა შემოსავალ გასავლის აღრი-
ცვათა წესის შესახებ.

ვიდრე საქართველოს სოციალისტური საბ-
ქოთა რესპუბლიკის კონსტიტუციის წესით საბიუ-
ჯეტო უფლებების დებულება საბოლოოდ შემუშავ-
დებოდეს, რევოლიუციონური კომიტეტი ადგენს:

1. საქართველოს სოც. საბ. რესპუბლიკის
შემოსავალ-გასავალი, როგორც სახელმწიფო, ისე
ადგილობრივი, გაერთიანებულ იქნეს სახელმწიფო
ბიუჯეტად.

2. დამტკიცებულ იქნეს ამასთანავე დართული
საფინანსო აღრიცხვებისა და სახელმწიფო შემოსა-
ვალ-გასავლის რიცხვ-რიგის შედგენისა, განხილ-
ვისა, დამტკიცებისა და ასრულების წესი.

3. წესი ესე ძალაში შედის დღიდან მისი
გამოქვეყნებისა იმ პირობით, რომ ყოველმა უწყე-
ბამ, როგორც ცენტრში, ისე ადგილობრივ, იხელ-
შეძლავნლოს იგი თავისი აღრიცხვის შედგენის
დროს — მომავალი საბიუჯეტო პერიოდისათვის,
1922 წლის იანვრის 1-დან დაწყებული.

შენიშვნა: ფინანსთა კომისარი, მუშათა
და გლეხთა ინსპექციის სახალხო კომისარიატ-
თან შეთანხმებით, შეიმუშავებს ფორმას, რომ-
ლის თანახმადაც შედგენილ უნდა იქნეს უწყე-
ბათა აღრიცხვანი.

4. მიენდოს ფინანსთა სახალხო კომისარს,
მუშათა და გლეხთა ინსპექციასა და საბქოთა იმ
ცენტრალურ ორგანოებთან შეთანხმებით, რომელ-
ნიც განაგებენ პროდუქტებისა, მასალებისა, საგნე-
ბისა და სხვ. წარმოებისა და განაწილების საქმეს,
შეიმუშაოს არა უგვიანეს 1922 წ. იანვრის 1-სა
დებულებანი: ა) სახელმწიფო წარმოებათა ფინან-
სიურად უზრუნველყოფისა და ბ) საბქოთა დაწე-
სებულებათათვის საანგარიშო ოპერაციების წარმო-
ებისა, — რათა, მუშათა და გლეხთა მთავრობის
საერთო ეკონომიური გეგმის მიხედვით, — მოწეს-
რიგებულ იქნეს საურთიერთო ანგარიშები საბქო-
თა დაწესებულებათა, წარმოებათა და ორგანიზა-
ციათა შორის, — როგორც ცენტრში, ისე ადგი-
ლობრივ.

5. დაევალოს ყოველ უწყებას, — გადარიცხოს
სახელმწიფო შემოსავალში, არა უგვიანეს 1922 წლ.

იანვ. 15-სა, მის განკარგულებაში დარჩენილი
სპეციალურ საშუალებათა, ფონდებისა და კაპიტა-
ლების ნაღდი ფული და ყველა ის ხარჯი, რომე-
ლიც გაწეული უნდა ყოფილიყო ხაზინაში გადა-
სარიცხი სპეციალურ საშუალებათა, ფონდებისა და
კაპიტალებიდან, მოქცეულ იქნეს 1922 წლის სა-
ხელმწიფო საერთო ხარჯთა აღრიცხვაში.

6. დაევალოს იმავე უწყებათ გადარიცხოს
ხაზინის შემოსავალში, არა უგვიანეს 1922 წლის
იანვრის 15-სა ყველა დებოზიტების თანხები, რო-
მელიც ირიცხება ხაზინის ანგარიშზედ, იმ პირო-
ბით, რომ უკეთეს საჭირო აღმოჩნდება ხაზინაში
გადაცემული რომელიმე დებოზიტის კუთვნილები-
სამებრ დაბრუნება, იგი დაუბრუნდეს სახელმწიფოს
ნაღდი ფონდიდან დებოზიტის განმკარგულებელი
უწყებისა, ფინანსთა და მუშათა და გლეხთა ინსპექ-
ციისა და იუსტიციის კომისარიატების სათანადო
დაწესებულებებთან შეთანხმებით.

7. 1922 წლის იანვარ-დეკემბრის შემოსავლის
აღრიცხვის შედგენისას სახალხო კომისარიატები
და ცენტრალური სამმართველოები ვალდებულნი
არიან გაითვალისწინონ და მოათავსონ აღრიცხვა-
ში სახელმწიფო შემოსავალში გადასარიცხი, რო-
გორც სპეციალურ საშუალებათა, ფონდებისა და
კაპიტალებისა, ისევე დებოზიტების ნაღდი ფულის
თანხები.

შენიშვნა: სარგებლიანი ქალაქები,
რომელიც ირიცხება სპეციალურ საშუალებად,
ფონდად, კაპიტალებად და დებოზიტებად,
უნდა გადარიცხულ იქნეს სახალხო ბანკის
პორტფელში ცალკე სითთ, სადაც უნდა აღნი-
შნული იყოს სარგებლიანი ქალაქის სახელ-
წოდება და მისი ნომინალური ღირებულება,
მაგრამ შემოსავლის აღრიცხვაში არ უნდა
იქნეს გატარებული.

8. უკეთეს რაიმე მიზეზის გამო უწყებათა
მიერ მე-5 და 6 მუხლში აღნიშნული თანხები
გადარიცხულ არ იქნა და მე-7 მუხლში მოხსენე-
ბული სარგებლიანი ქალაქები არ იქნა გადაცე-
მული, — ამ მუხლებით განსაზღვრულ ვადაზედ, იმ
შემთხვევაში მე-5, 6 და 7 მუხლის მოთხოვნილე-
ბათა შესრულებისათვის განკარგულებას ვაცემს
უშუალოდ ფინანსთა კომისარიატი საკასო დაწესე-
ბულებათა მიმართ, რომელნიც მოახდენენ დადგე-
ნილის წესით გადარიცხვას არა უგვიანეს 1922
წლის თებერვლის 1-სა.

9. დაევალოს კომისარიატებს და სხვა ცენ-
ტრალურ სამმართველოებს — წარუდგინონ არა უგვი-
ანეს 1922 წლ. მარტის 1-სა მუშათა და გლეხთა
ინსპექციის აღსრულებული აღრიცხვები ყველა მათ
განკარგულებაში 1921 წლ. თებერვლის 25-დან
1922 წლის იანვრის 1-დე გახსნილი კრედიტებისა
და დახარჯული თანხებისა, იმ პირობით, რომ ეს
აღრიცხვები, მუშათა და გლეხთა ინსპექციის მიერ
განხილვა-შემოწმების შემდეგ, გაეგზავნოს ფინან-
სთა სახალხო კომისარიატს არა უგვიანეს ორი
კვირისა მიღების დღიდან.

10. ფინანსთა კომისარიატში მიღებული კომისარიატებისა და ცენტრალურ სამმართველოების აღსრულებული აღრიცხვები, სათანადო განხილვა-შემოწმების შემდეგ, ცალკე საერთო კრებულად აღნოსხული, წარედგინება,—მუშათა და გლეხთა ინსპექციის დასკვნითურთ,—საქართველოს რევოლუციონურ კომიტეტს დასამტკიცებლად, არა უგვიანეს ორი კვირისა მილიბის დღიდან.

11. თვალყურის დევნება, რათა დეკრეტი ესე საესებით და უკვლელად იქნეს აღსრულებული, მიენდობა ფინანსთა და მუშათა და გლეხთა ინსპექციის სახალხო კომისარიატებს—კუთვნილები-სამებრ.

საქ. სოც. საბ. რესპ. რევ.

კომიტეტის თავმჯდომარე **ბ. მდივანი.**

ფინანსთა სახალხო კომისარი **აღ. სვანიძე.**

რევოლიუტ. კომიტეტის მდივანი **აღ. ხალარძე.**

1921 წლ. აგვისტოს 10.

ტფილისი—სასახლე.

დკრ. № 66
დანართი.

შ ე ს ი

საქართველოს სოც. რესპუბლიკის საფინანსო აღრიცხვათა და სახელმწიფო შემოსავალ-გასავლის რიცხვ-რიგის შედგენისა, განხილვისა, დამტკიცებისა და ასრულების შესახებ.

1. ზოგადი დებულება.

1. საფინანსო აღრიცხვა და სახელმწიფო შემოსავალ-გასავლის რიცხვ-რიგი უნდა შედგენილ იქნეს წლიური პერიოდისათვის—1 იანვრიდან 31 დეკემბრამდე—ამ რიცხვითურთ.

2. აღრიცხვებით და რიცხვ-რიგით უნდა აღინუსხოს იმ პერიოდისათვის გასათვალისწინებელი სახელმწიფო შემოსავალი და გასავალი.—ისე-კი რომ არ იყოს განაწილებული ჩვეულებრივსა და არაჩვეულებრივზე.

3. ყოველი გადასახადი და შემოსავალი ყველა უწყებისა—გამოუკლებლივ—(მათ შორის გაეროვ-ნობულ წარმოებათა, ხმელეთისა და წყლის ტრანსპორტისა და სასურსათო-სახალხო კომისარიატის დაწესებულებათა) არავითარ შემთხვევაში არ უნდა იქნეს დატოვებული შისანახად თანამდებობის პირთა და დაწესებულებებში და აგრეთვე არ უნდა ჩაირიცხოს რებოზიჩად და სპეციალურ საშუალებად დაწესებულების ან თანამდებობის პირის სახილდახელო ანგარიშად, არაჟდ დაუყოვნებლივ, დაწესებულებაში ან თანამდებობის პირთან შემოსვლისათანავე, (ხოლო სპეციალურ ამკრეფთა კასე-ბიდან განსაზღვრულ გადაზედ) უნდა გადაეცეს საესებით ფინანსთა სახალხო კომისარიატის საკასო დაწესებულებას.

შენიშვნა: უწყებას ნება ეძლევა—იქონოს თავის მიმდინარე ანგარიშზე მხოლოდ ის თანხა, რომელიც მიუღია მას ავანსად მომ-

ქმედი ხარჯთ-აღრიცხვის თანახმად ამ ხარჯთ-აღრიცხვის ძალაში შესვლის დღიდან—დასტურ-ვამდე. კრედიტების მოქმედების ვადის მოსპობა-ბასთან ერთად—დახურულ უნდა იქნეს უწყე-ბის ის ანგარიშებიც, რომელიც ამ კრედი-ტებისაგან წარმომდგარა.

2. აღრიცხვის შედგენის რიგი.

4. სახელმწიფო შემოსავალ-გასავლის აღრიცხვას შეადგენენ სახალხო კომისარიატები და სხვა ცენტრალური სამმართველოები, ხოლო ამ აღრიცხვების მასალად ჩათვლება ის ხარჯთაღრიცხვები და ცნობები, რასაც წარმოადგენენ სახალხო კომისარიატებისა და ცენტრალური სამმართველოების სათანადო ადგილობრივი დაწესებულებანი და აგრეთვე კომისარიატებისა და სხვა ცენტრალური სამმართველოთა მოსაზრებანი.

5. საფინანსო აღრიცხვა და სახელმწიფო შემოსავალ-გასავლის რიცხვ-რიგი შესდგება ორი დამოუკიდებელი ნაწილისაგან: ა) შემოსავალი და გასავალი პირდაპირი და ბ) შემოსავალი და გასავალი სატრიალებელი.

6. აღრიცხვისა და რიცხვ-რიგის პირველ ნაწილში გათვალისწინებულ უნდა იქნეს შემოსავ-ლად—ხაზ-ნის პირდაპირი შემოსავალი, ფულის ნიშნებით შეჩანილი, ან კერძო ორგანიზაციებისა და პირების მიმდინარე ანგარიშებიდან გადარიცხული თანხები, ხოლო გასავლად—სახელმწიფო თანხიდან პირდაპირ,—კასების საშუალებით, გაცე-მული ფული, ან კერძო ორგანიზაციებისა და პირებისათვის საკასო დაწესებულებანში გახსნილ მიმდინარე ანგარიშებზედ გადარიცხული თანხები.

7. აღრიცხვის და რიცხვ-რიგის მეორე (სა-ტრიალებელ) ნაწილში აღინუსხება შემოსავლად—ღირებულება მასალებისა, საგნებისა, ნაწარმოებ-თა, პროდუქტებისა, რომელსაც მიაწვდიან და ყოველგვარი სამსახურისა, რომელსაც გაუწივენ საპკოთა რესპუბლიკის დაწესებულებანი და წარ-მოებანი,—როგორც მწარმოებელი და განმანაწი-ლებელი ორგანოები,—საბჭოთა სხვა დაწესებულე-ბათა და წარმოებათ, და გასავლად—ღირებულება მასალებისა, საგნებისა, ნაწარმოებთა, პროდუქტე-ბისა, რომელსაც მიიღებენ საბჭოთა დაწესებულე-ბანი და წარმოებანი, როგორც მომხმარებელნი, საბჭოთა სხვა დაწესებულებათა და წარმოებათაგან, და ყოველგვარი სა-სახურისა, რომელსაც უკანა-სკენლნი გაუწივენ პირველთ.

შენიშვნა 1: უკიდურეს შემთხვევაში, როცა აუცილებელ საქიროებად ცნობილ იქნება პირდაპირი ფულის გაცემა იმ კრედი-ტების ანგარიშში, რაც გათვალისწინებულია სატრიალებელ ასიგნობათა ნაწილში, უწყე-ბათ უფლება ეძლევათ გადაიჩანონ სატრია-ლებლიდან პირდაპირ კრედიტში სატრიალე-ბელ ასიგნობათა 25% არა უმეტესი—აღრიცხვის თვითველ პარაგრაფისათვის, ხოლო სა-ტრიალებელი კრედიტების პირდაპირ კრედი-

ტებში გადატანა თვითეული პარაგრაფის სატრიალბელო ასიგნოების 25%-ზედ ჯმეტისა შესაძლებელია მხოლოდ უწყების შეთანხმებით ფინანსთა და მუშათა და გლეხთა ინსპექციის კომისარიატებთან.

შენიშვნა 2: საუწყებთათა შორის საბიუჯეტო თათბირის მოთხოვნით მთავარი სახალხო მეურნეობის საბჭოს ყოველი მთავარი სამმართველო, ცენტრი და განყოფილება და აგრეთვე საბჭოთა სხვა მწარმოებელი და განმანაწილებელი ორგანო ვალდებულია გაუგზავნოს მას ცნობები თავის წარმოებათა ნაწარმოებისა და გასანაწილებელი პროდუქტებისა და საგნების არსებული რაოდენობისა და სახარჯთაღრიცხვო პერიოდში მოსალოდნელ შემოსავლისა და გასავლის შესახებ.

შენიშვნა 3: მწარმოებელი და განმანაწილებელი უწყებანი და დაწესებულებანი ვალდებული არიან წარადგინონ, ხარჯთაღრიცხვათა განსაკუთრებული დანართის სახით, თავისი მოსაზრებანი იმ ფასების შესახებ, რა ფასადაც ისინი აპირებენ თავიანთ ნაწარმოების ან გასანაწილებელი მასალების, საგნების, პროდუქტების და სხვ. ვაცემას.

8. აღრიცხვისა და შემოსავლის და გასავლის რიცხვ-რიგის ორივე ნაწილი შედგენილ უნდა იქნეს შემოღებული კლასიფიკაციის თანახმად. ამ კლასიფიკაციაში საჭირო ცვლილებების შეტანა შეიძლება სათანადო სახალხო კომისარიატებისა და სხვა ცენტრალურ სამმართველოთა შეთანხმებით--ფინანსთა და მუშათა და გლეხთა ინსპექციის სახალხო კომისარიატებსა და მთავარ სახალხო მეურნეობის საბჭოსთან.

9. იმ შემთხვევაში, თუ უწყებას მეტად გაუძნელდება სატრიალბელო შემოსავლის და გასავლის თანხების გამორკვევა მუშაობის პირველ ხანში, — ე. ი. წინასწარი საუწყებთათა შორის სააღრიცხვო თათბირის მიერ აღრიცხვის განხილვამდე (მუხ. 15), აღრიცხვის პროექტი შეიძლება შედგენილ იქნეს ისე, რომ შემოსავალი და გასავალი არ იყოს განაწილებული პირდაპირსა და სატრიალბელოზედ, — იმ პირობით კი, რომ ამგვარი განაწილება მოხდეს ხარჯთაღრიცხვის საუწყებთათა შორის საბიუჯეტო თათბირში (მუხ. 17) წარდგენის დღემდე.

10. უკეთუ არსებითად ერთგვარი შემოსავალი და გასავალი, რომელიც მოთავსებულია ერთსა და იმავე სააღრიცხვო განყოფილებაში, უნდა შეტანილ იქნეს აღრიცხვის ორივე ნაწილში, ე. ი. პირდაპირსა და სატრიალბელო შემოსავალსა და გასავალში, — იმ შემთხვევაში აღრიცხვისა და რიცხვ-რიგის ორივე ნაწილში უნდა იქნეს მოყვანილი ერთი და იგივე სააღრიცხვო განყოფილება, ამა თუ იმ შემოსავლისა და გასავლის შესაბამის, ერთსა და იმავე ნორმის, განყოფილების, თავის, პარაგრაფის, მუხლის და ლიტერის აღნიშვნით.

11. შემოსავალ-გასავლის აღრიცხვის შედგენის დროს უნდა მიექცეს განსაკუთრებული ყურად-

ღება იმას, რომ აღრიცხვა გადამეტებით უწყებებს ნავარაუდევია. ამ მიზნის მისაღწევად უწყებას ვალდება შემოსავალ-გასავლის ჯამის გამოსარკვევად ინელმძღვანელოს საბჭოთა ბიუჯეტის მოქმედების წინა წლის ნამდვილი შემოსავალ-გასავალი, რისთვისაც ცნობებს შემოსავლისა და გასავლის შესახებ შეჭკრებს თავის ქვემდებარე დაწესებულებათაგან და ამოიღებს ფინანსთა და მუშათა და გლეხთა ინსპექციის კომისარიატების საანგარიშო ფურცლებიდან.

12. ნავარაუდევის გამართლება უნდა განმარტებულ იქნეს მოკლედ, მაგრამ ისე კი, რომ ადვილად შეიძლებოდეს გამორკვევა, თუ რამდენად სისწორით არის ნაანგარიშები აღრიცხვაში შეტანილი თანხები.

13. აღრიცხვას დაერთვის განმარტებითი წერილი, სადაც შემოსავლის შესახებ უნდა მოთავსებულ იქნეს ახსნა-განმარტება აღრიცხვის წეს-რიგისა და გასავლის შესახებ უნდა მოხსენებულ იქნეს ის დასაბუთება, რომელიც ამართლებს გამონათხოვი კრედიტების კანონიერობას, მიზანშეწონილობას და რაოდენობას.

14. უწყებანი ხელს მიჰყოფენ ხარჯთაღრიცხვის შედგენას დროის ისეთ გამოანგარიშებით, რომ პროექტები თათბირის მიერ განხილულ იქნეს (მუხ. 15) მე-16-ე მუხლში ნაჩვენებ ვადაზე.

3. აღრიცხვის განხილვა და დამტკიცება.

15. აღრიცხვის პროექტი, დამზადებისთანავე, შეტანილ უნდა იქნეს წინასწარ განსახილველად ყოველ უწყებასთან დაწესებულ განსაკუთრებულ თათბირში, ფინანსთა და მუშათა და გლეხთა ინსპექციის სახალხო კომისარიატების და მთავარი სახალხო მეურნეობის საბჭოს წარმომადგენლების მონაწილეობით. აღრიცხვის პროექტი უნდა გადაეცეს თათბირის მონაწილეთ ხუთი დღით ადრე პროექტის თათბირში განხილვამდე.

16. წინა მუხლში აღნიშნული თათბირი აღრიცხვის განხილვას უნდა შეუდგეს იმ ანგარიშით, რომ მის მიერ უკვე განხილული აღრიცხვის ფინანსთა კომისარიატში წარდგენა შესაძლებელი იქნეს: ა) სახალხო მეურნეობის უმაღლესი საბჭოსი და სამხედრო და საზღვაო საქმეთა კომისარიატისა საბიუჯეტო წლის წინასწარი დეკემბრის 20-ვის და ბ) დანარჩენი კომისარიატებისა და დაწესებულებათა — დეკემბრის 10-ს.

17. წინასწარი თათბირის მიერ (მუხ. 16) განხილული და შესწორებული აღრიცხვა და აგრეთვე მის შესახებ გამოტყვეული სხვა და სხვა აზრი შეტანილ უნდა იქნეს საბოლოო განსახილველად და გადასაწყვეტად ფინანსთა კომისარიატთან დაწესებულ განსაკუთრებულ საუწყებთათა შორის საბიუჯეტო თათბირში, სადაც მონაწილეობას მიიღებენ მუშათა და გლეხთა ინსპექციის კომისარიატისა, სახალხო მეურნეობის უმაღლესი საბჭოსი და აგრეთვე აღრიცხვის შემდგენი დაწესებულების წარმომადგენელი.

18. წინა მუხლში აღნიშნულ საბიუჯეტო

თათბირში შემოსავალ-გასავლის აღრიცხვა შეტანილ უნდა იქნეს უწყებების მიერ ოთხ ეკვემპლიარად, განმარტებითი წერილით, შემოსავალ-გასავლის საერთო ნუსხებითა და დანართებითურთ. თათბირმა იგი უნდა განიხილოს ერთ თვეზე არა უგვიანეს.

19. საბიუჯეტო თათბირის მიერ აღრიცხვების საბოლოოდ განხილვისა (მუხ. 17 და 18) და თათბირისავე დადგენილების თანახმად გასწორების შემდეგ, სათანადო უწყებანი წარადგენენ აღრიცხვებს შვიდი დღის განმავლობაში საქართ. სოც. საბ. რესპ. რევოლიუციონურ კომიტეტში და იმავე დროს გაუგზავნიან ფინანსთა და მუშათა და გლეხთა ინსპექციის სახალხო კომისარიატებს აღრიცხვის ეკვემპლიარების საქირა რაოდენობას.

20. აღრიცხვებისაგან (მუხ. 19) ფინანსთა სახალხო კომისარიატი შეადგენს სახელმწიფო შემოსავლის და გასავლის რიცხვ-რიგს, რომელსაც დაურთავს განმარტებითი წერილს და წარუდგენს რევ. კომიტეტს ერთი თვის განმავლობაში დღიდან აღრიცხვების უწყებათაგან მიღებისა (მუხ. 19); ამავე დროს რიცხვ-რიგის ასლს გაუგზავნის მუშათა და გლეხთა ინსპექციის სახალხო კომისარიატს.

21. საბიუჯეტო თათბირის მიერ გადაუწყვეტლად დატოვებული ყოველი შეუთანხმებლობა ხარჯთა აღრიცხვების შესახებ წარედგინება რევოლიუციონურ კომიტეტს განსახილველად რიცხვ-რიგის წარდგენასთან ერთად; ხოლო თუ უთანხმოება შეეხება ამა თუ ამ სააღრიცხვო დანიშნულების რაოდენობას, იმ შემთხვევაში რიცხვ-რიგში შეტანილ უნდა იქნეს უმცირესი შემოსავლად ან ხარჯად ნავარაუდები თანხა.

4. აღრიცხვების და რიცხვ-რიგის ასრულება.

22. აღრიცხვის საბიუჯეტო თათბირში შეტანისთანავე (მუხ. 17) უწყებანი უგზავნიან საბიუჯეტო საანგარიშო სამმართველოს საბიუჯეტო-საბუხპალტერო განყოფილებას შემოსავლის საკასო განრიგებათ—თითოს სამ ეკვემპლიარად.

შენიშვნა: აღრიცხვით დანიშნული კრედიტები უნდა განაწილდეს საანგარიშო და სააღრიცხვო-საკასო დაწესებულებათა შორის, რაც შეიძლება ზედმიწეგნითი შეთანხმებით ადგილობრივ კრედიტების ნამდვილ მოთხოვნილებასთან. ამ მიზნით, ჯერ კიდევ ხარჯთა აღრიცხვის შედგენის დროს, უწყებანი დააზადებენ აღრიცხვების განსაკუთრებულ დანართებს, რომლებშიაც მოაგარი სააღრიცხვო განყოფილებათა (პარაგრაფების) დანიშნულებანი განაწილებულ უნდა იქნეს მაზრებ შორის; ეს დანართები განხილულ უნდა იქნეს სააღრიცხვო თათბირებში განსაკუთრებულის ყურადღებით და საფუძვლად უნდა დაედგას სახარჯო-საკასო განრიგების შედგენას.

23. კერძო შემოსავალ-გასავლის განრიგებასთან ერთად საბიუჯეტო-საანგარიშო სამმართველოს საბიუჯეტო-საბუხპალტერო განყოფილებას ეგზავნება საერთო განრიგებანი, რომელიც შეიცავს სა-

ბიუჯეტო წლის იანვარ-დეკემბრის საქირა დანიშნულებას.

24. საკასო განრიგებაში უნდა დატულ იქნეს §-ების, მუხლების და ლიტერების ნომენკლატურა, ხოლო ციფრების მხრით განრიგებათა შეერთებული ჯამი უნდა სავსებით უდრიდეს საბიუჯეტო თათბირისათვის წარდგენილ-აღრიცხვებში აღნიშნულ თანხებს.

25. საბიუჯეტო თათბირში განხილვისათანავე — დაუყოვნებლივ—საკასო განრიგებანი, თუ საქირება მოითხოვს, უნდა შესწორებულ იქნეს საბიუჯეტო-საანგარიშო სამმართველოს საბიუჯეტო-საბუხპალტერო განყოფილების მიერ, სათანადო უწყებათა წარმომადგენლებთან ერთად, საბიუჯეტო თათბირის დადგენილების თანახმად და ამას შემდეგ დაუყოვნებლივ უნდა დაუგზავნოს ასასრულებლად სათანადო საკასო დაწესებულებას, ხოლო იმ თანხებიდან, რის თაობაზედაც თათბირში შეთანხმება არ მოხდა, საკასო დაწესებულებათათვის გასაგზავნ განრიგებაში შეტანილ უნდა იქნეს მხოლოდ ის ნაწილი, რომლის შესახებაც მოხდა შეთანხმება, იმ პირობით კი, რომ, თუ გამოთხოვნილი თანხები სავსებით ნებადართულ იქნა, მათი განუყოფელი ნაწილისათვის შედგენილ იქნეს დამატებითი განრიგება.

26. გასწორებულ და დაგზავნილ განრიგებათა მეორე ეკვემპლიარები საბიუჯეტო-საანგარიშო სამმართველოს საბიუჯეტო-საბუხპალტერო განყოფილების მიერ უნდა გაეგზავნოს მუშათა და გლეხთა ინსპექციის სახალხო კომისარიატს სამი კვირის განმავლობაში რიცხვ-რიგის დამტკიცების შემდეგ.

27. სატრიალებელი შემოსავალ-გასავლის საკასო განრიგება შედგენილ უნდა იქნეს მხოლოდ ცენტრალურ შემოსავალ-გასავლის კასისათვის; ამასთანავე კრედიტები უნდა დარჩეს სახალხო კომისარიატებისა და სხვა ცენტრალურ დაწესებულებათა განკარგულებაში—კუთვნილებისამებრ.

28. ყოველთვიურად, ცენტრალურ უწყებათა მიერ დადგენილ ვადაზედ, ყოველი ადგილობრივი დაწესებულება და წარმოება უგზავნის თავის ცენტრალურ ორგანოს ცნობებს მათ და მათ ქვემდებარე ორგანოთა მიერ სხვა სახელმწიფო დაწესებულებისა და წარმოებისათვის, საანგარიშო თვის განმავლობაში, გაცემული ნედლი საქონლისა, სათბობისა, მასალებისა, ნაწარმოებისა, სასურსათო პროდუქტებისა, ფურაყისა და სახაზინო გამოცემათა შესახებ,—გაცემული საგნების ფულად ღირებულობის აღნიშვნით; სატრანსპორტო დაწესებულებანი კი წარადგენენ გადაზიდვის ანგარიშებს.

29. წინა მუხლში მოხსენებულ ცნობათა და ანგარიშთა შემოწმების შემდეგ, არა უგვიანეს ერთი თვისა დღიდან მათი მიღებისა, ცენტრალური დაწესებულებანი გასცემენ გადასარიცხავი ასიგნობანით (ან ჩეკებით) განკარგულებას საბიუჯეტო-საანგარიშო სამმართველოს ცენტრალურ შემოსავალ-გასავლის კასისადმი, რათა გადარიცხულ იქნეს ხვედრი თანხები მათი (ცენტრალურ დაწესებულებათა)

კრედიტებიდან სახელმწიფო შემოსავალში იმ უწყებათა სათანადო საშემოსავლო მუხლში, რომელსაც ფული ერგება. ამ წესითვე მოხდება ანგარიშების გასწორება ცენტრალურ დაწესებულებათა შორის.

შენიშვნა: ინსტრუქციები ცნობების, ანგარიშების და დოკუმენტების (მუხ. 28) შემოწმებისა, ანგარიშების გასწორებისა (მუხ. 29) და უწყებათა შორის მომხდარ შეუთანხმებლობის გადაწყვეტის შესახებ უნდა შემუშავებულ იქნეს ფინანსთა სახალხო კომისარიატის მიერ, მუშათა და გლეხთა ინსპექციის სახალხო კომისარიატსა, სახალხო მეურნეობის უმაღლეს საბჭოსა და დანტერესებულ უწყებასთან შეთანხმებით, და წარედგინოს, საქ. სოც. საბ. რესპ. რევოლიუციონურ კომიტეტს დასამტკიცებლად.

30. სახალხო მეურნეობის უმაღლეს საბჭოს კრედიტიდან ხარჯები გაიცემა—სახელმწიფო წარმოებათა ფინანსიურად უზრუნველყოფის შესახებ გამოცემული განსაკუთრებული დეკრეტისამებრ და თანახმად ამა წესისა.

31. სახალხო მეურნეობის უმაღლესი საბჭო უგზავნის საბიუჯეტო-საანგარიშო სამმართველოს საბიუჯეტო-საბუღალტერო განყოფილებას ცნობას, თუ მის განყოფილებათ სახალხო მეურნეობის უმაღლეს საბჭოს წარმოებათათვის ავანსის მისაცემად რაოდენი საშუალება დაენიშნა და აგრეთვე ცნობას საავანსო კრედიტების თაობაზე, რომელიც უნდა გაეხსნას განყოფილებათ, მთავარ სამმართველოებს და ცენტრებს მათი საკუთარი საოპერაციო და საწარმოო საქიროებისათვის.

32. განყოფილებანი, მთავარი სამმართველონი და ცენტრები, რომლების განკარგულებაშიაც გადადებულია კრედიტი, უგზავნიან საბიუჯეტო-საანგარიშო სამმართველოს საბიუჯეტო-საბუღალტერო განყოფილებას ცნობას ამ კრედიტის განაწილების შესახებ: ა) შეერთებულ ან მათთვის უშუალო გამგებლობისათვის გადაცემულ წარმოებათა, ან მათ ადგილობრივ ორგანოთა შორის და ბ) სახალხო მეურნეობის უმაღლესი საბჭოს განყოფილებათა შორის. იმავე დროს ზემოხსენებული კრედიტების განმკარგულებელნი აცნობებენ საბიუჯეტო-საანგარიშო სამმართველოს საბიუჯეტო-საბუღალტერო განყოფილებას თავიანთ ქვემდებარე წარმოებათა საწარმოო გეგმას.

33. 31—32 მუხლებში აღნიშნული ცნობების მიღების შემდეგ, საბიუჯეტო-საანგარიშო სამმართველოს საბიუჯეტო-საბუღალტერო განყოფილება გასცემს განკარგულებას საანგარიშო და სააღრიცხვო-საკასო დაწესებულებათადმი სათანადო კრედიტების (ანგარიშების) გახსნის შესახებ. საწარმოო განყოფილებათ, მთავარ სამმართველოებს და ცენტრებს ანგარიშები გაეხსნება ცენტრალურ შემოსავალ-გასავლის კასაში ან მის ფილიალებში; გაერთიანებულ ან განყოფილებასა და მთავარ კომიტეტებისათვის უშუალო გამგებლობისათვის გადაცემულ წარმოებათ—იმ დაწესებულებაში, რომელ-

საც დაუნიშვნენ განყოფილებანი კრედიტის განმკარგულებელთ და ადგილობრივ სახალხო მეურნეობის საბჭოებს—ფინანსთა სახალხო კომისარიატის ადგილობრივ საანგარიშო და სააღრიცხვო საკასო დაწესებულებაში.

34. წინა მუხლში აღნიშნული განკარგულების საფუძვლით საანგარიშო და სააღრიცხვო საკასო დაწესებულებანი გაუხსნიან სახალხო მეურნეობის უმაღლეს საბჭოს ცალკე დაწესებულებათ განსაკუთრებულ ანგარიშებს რიცხვ-რიგის ყოველი განყოფილებისათვის და წარმოებისა და დაწესებულების აღრიცხვის ყოველი მუხლისათვის. ეს ანგარიშები დანიშნულია მხოლოდ ხარჯების წარმოებისათვის და შიგ სხვა თანხების ჩარიცხვა, გარდა კრედიტის აღსადგენად შეტანილისა, არ შეიძლება.

შენიშვნა: ამ აღრიცხვების ანგარიშში გაცემული თანხების ჩასაწვრად საბიუჯეტო-საანგარიშო სამმართველოს წიგნებში და ბალანსის აქტივში უნდა გაიხსნას „სახელმწიფო წარმოებათა ხარჯების ანგარიში“—სახალხო მეურნეობის უმაღლესი საბჭოს განყოფილებათა, მთავარ სამმართველოთა და ცენტრთა შორის ხარჯების განაწილების აღნიშნით.

35. ხსენებულ ანგარიშებს (მუხ. 34) სარგებლობენ ჩეკების საშუალებით. ჩეკების ტექსტში უნდა იყოს ნაჩვენები—რიცხვ რიგის რომელი განყოფილებიდან და აღრიცხვის რომელი მუხლიდან უნდა მოხდეს ფულის გაცემა; იმ პირების გვარი, რომლებსაც მინდობილი აქვს ჩეკის ხელმოწერა, და მათი ხელმონაწერის ნიმუში უნდა ეცნობოს საკასო დაწესებულებას უახლოეს უმაღლეს განმკარგულებლის მიერ (ადგილობრივი სახალხო მეურნეობის საბჭოს ან საწარმოო განყოფილებების მიერ; ხოლო, თუ ანგარიში გახსნილია მთავარი სამმართველოთა, ცენტრების და განყოფილებათა სახელობაზე,—სახალხო მეურნეობის უმაღლეს საბჭოს პრეზიდიუმის მიერ) საანგარიშო და სააღრიცხვო საკასო დაწესებულებანი ანაღდებენ ჩეკებს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ხარჯი შეეფერება რიცხვ-რიგის და აღრიცხვის იმ განყოფილების დანიშნულების საგანს, რომელსაც მიეწერება ის ხარჯი.

36. თუ ხარჯთაღრიცხვის რომელიმე განყოფილებით დანიშნული კრედიტი ამოიწურა, იმ ნაწილში მისი სარგებლობა უნდა შესწყდეს. ხოლო წარმოებას უფლება აქვს კრედიტის უახლოესი უმაღლესი განმკარგულებლის ნებადართვით გამოსწეროს ჩეკი გაუთვალისწინებელი ხარჯების მუხლიდან.

37. ფინანსთა სახალხო კომისარიატის საანგარიშო და სააღრიცხვო-საკასო დაწესებულებათ უფლება აქვთ, ფულის ნიშნების ხარჯვის შესამოწმებლად, მოსთხოვონ წარმოებათა და დაწესებულებათ, რომლებსაც გახსნილი აქვთ ანგარიშები, იმის დამადასტურებელი ცნობები, რომ მათთვის აუცილებლად საქიროა ერთდროულად ნაღდ ფულად გამოთხოვილი თანხა.—უკეთეს ეს ცნობები

საკასო დაწესებულების მიერ არ იქნა დამაკმაყოფილებლად ცნობილი, იგი, თუმცა არ შეაჩერებს ფულის გაცემას, მაგრამ ამასთანავე აუწყებს მუშათა და გლეხთა ინსპექციის ადგილობრივ ორგანოს და კრედიტის უახლოეს უმაღლეს განმკარგულებელს, რომ მის-მიერ შემჩნეულია ანგარიშის მოსარგებლედ დაწესებულების კასოში უნაყოფოდ მოგროვება ფულისა და შედეგს ამა მიმართვისას აცნობებს საბიუჯეტო-საანგარიშო სამმართველოს.

38. ცალკე წარმოებათათვის აღრიცხვის ანგარიშში ავანსად გახსნილი კრედიტები უნდა დახურულ იქნეს საანგარიშო და სააღრიცხვო საკასო დაწესებულების მიერ აღრიცხვით კრედიტების გახსნისათანავე; ხოლო საავანსო კრედიტიდან გაწეული ხარჯები უნდა გადატანილ იქნეს ხარჯთაღრიცხვით გახსნილ კრედიტების ანგარიშებზედ; დაუხარჯავი ნაწილი საავანსო კრედიტისა უნდა აღდგენილ იქნეს კუთვნილებისამებრ—დაუყოვნებლივ,—აღრიცხვის თანახმად, კრედიტის გახსნის შესახებ ცნობის მიღებისათანავე.

39. საწარმოო განყოფილებათა, მთავარი სამმართველოებისა და ცენტრების წარმოებათა ყოველი შემოსავალი უნდა ჩარიცხულ იქნეს საანგარიშო და სააღრიცხვო-საკასო დაწესებულების მიერ, ამა წესის შესამე მუხლის თანახმად, სახელმწიფო შემოსავალში.

40. თანხების გაცემა წინა მუხლში აღნიშნულ შემოსავლიდან აკრძალულია.

41. ყოველი თვის დამლევს, არა უგვიანეს შემდეგი თვის 10 რიცხვისა, საანგარიშო და სააღრიცხვო-საკასო დაწესებულებანი უგზავნიან კრედიტის უახლოეს უმაღლეს განმკარგულებელს და—საბიუჯეტო-საანგარიშო სამმართველოს საშუალებით—სახალხო მეურნეობის უმაღლესი საბჭოს საფინანსო-საანგარიშო განყოფილებას—დაწერილები ამონაწერს თანხებისას, როგორც სააქტივო, ისე საპასივო ანგარიშებიდან.

42. ყოველთვიურად, არა უგვიანეს საანგარიშო თვის მომდევნო თვის ათი რიცხვისა, წარმოებანი უგზავნიან საანგარიშო და სააღრიცხვო-საკასო დაწესებულებათ ასლს იმ ცნობებისა, რომლებსაც ისინი (წარმოებები) წარუდგენენ განმარგებელ ორგანოებს, მათ მიერ გამოშვებული პროდუქტებისა და ნაწარმოების რაოდენობისა და ღირებულების შესახებ, ეს ცნობები საანგარიშო და სააღრიცხვო-საკასო დაწესებულებამ უნდა შეიტანოს სათანადო წარმოების საწარმოო პირად ანგარიშში.

შენიშვნა: გაერთიანებული წარმოებანი არ უგზავნიან საკასო დაწესებულებათ ცალკე ცნობას დამზადებული პროდუქტების შესახებ, ხოლო წარუდგენენ თავიანთ მთავარ სამმართველოს, რომელიც ამ ცნობებს უგზავნის სათანადო საანგარიშო და სააღრიცხვო-საკასო დაწესებულებას.

43. არა უგვიანეს საანგარიშო თვის მომდევნო თვის 20 რიცხვისა საანგარიშო და სააღრიცხვო-

საკასო დაწესებულებანი წარადგენენ საბიუჯეტო-საანგარიშო სამმართველოს საშუალებით სახალხო მეურნეობის უმაღლეს საბჭოს საფინანსო-საანგარიშო განყოფილებაში წინა მუხლში აღნიშნული ანგარიშების ამონაწერებს.

44. აღრიცხვითა და რიცხვ-რიგით გახსნილი კრედიტები უნდა იქნეს დახარჯული მხოლოდ მათი დანიშნულებისამებრ. არც ერთ დაწესებულებას ან თანამდებობის პირს არა აქვს უფლება თავისი ნებით შესცვალოს კრედიტების დანიშნულება ან გადაიტანოს მათზე რაიმე ახალი ხარჯი, რომელიც არ იყო გათვალისწინებული აღრიცხვის დამტკიცების დროს, გარდა შემდეგ მუხლში აღნიშნულ გამონაკლისისა.

45. კრედიტის გადატანად გადმოტანა პარაგრაფების ფარგლებში უნდა მოხდეს სათანადო სახალხო კომისარის განკარგულებით, რის შესახებ იმავე დროს უნდა ეცნობოს მუშათა და გლეხთა ინსპექციას.

46. ყოველ უწყებას და დაწესებულებას განსაკუთრებულ მოვალეობად ჩათვლება უადრესი სიფრთხილითა და მომჭირნეობით მოეპყრას რესპუბლიკის სახალხო საშუალებათა ხარჯვას. ამ მიზნის მისაღწევად ნებადართულია აღრიცხვებში და რიცხვ-რიგში შეტანილ იქნეს მხოლოდ ისეთი კრედიტები, რაც საჭიროა აუცილებლად მარტოდენ პირველ რიგში განსახორციელებელ ღონისძიებათა და განზრახულებათათვის, რომელთა მეორე სახარჯთაღრიცხვო პერიოდადმდე გადადება სრულიად მოუხერხებელია და რომლებიც არა მარტო ფაქტიურად არის განსახორციელებელი საბიუჯეტო წლის განმავლობაში, არამედ საიმათო ხარჯები გაწეულ უნდა იქნეს იმავე წელს.

47. არავითარი ახალი ხარჯი,—აღრიცხვით გაუთვალისწინებელი, არ შეიძლება გაწეულ იქნეს, თუ სამისოდ გამოთხოვნილი არ არის აღრიცხვის ზედმეტი კრედიტი.

48. აღრიცხვებისა და რიცხვ-რიგის მოქმედება უნდა შეწყდეს საბიუჯეტო წლის დეკემბრის 31-ს. იმ დღესვე დაიხურება ყველა ამ აღრიცხვებით და რიცხვ-რიგით გახსნილი კრედიტები იმ რაოდენობისა, რაც დაუხარჯავი აღმოჩნდება საანგარიშო და სააღრიცხვო-საკასო დაწესებულებაში. დაიხურება აგრეთვე უწყებათა, დაწესებულებათა, წარმოებათა და თანამდებობის პირთა ყოველი მიმდინარე ანგარიში, რომელშიაც ჩარიცხული იყო საბიუჯეტო წლის სააღრიცხვო ასიგნობანი. არავითარი საშეღავათო ვადა კრედიტის მოქმედებისათვის არ შეიძლება ნებადართულ იქნეს, გარდა სააღმშენებლო და კრედიტორთა სიით განგრძობილი კრედიტების ვადისა. უკანასკნელი კრედიტების ორივე კატეგორია დაიხურება საბიუჯეტო წლის მომდევნო ივნისის 30-ს, რის შემდეგაც სააღმშენებლო კრედიტთა მოქმედების ვადის განგრძობა კრედიტორების სიით აკრძალულია.

შენიშვნა: სააღმშენებლო კრედიტად უნდა ჩაითვალოს ის კრედიტი, თუ ამის შე-

სახებ გადაჭრით არის ნათქვამი აღრიცხვაში ან ხარჯთა განრიგებაში.

49. ხაზინის კრედიტორთა დასაკმაყოფილებლად ხვედრი თანხით კრედიტების განმკარგულებელნი შეადგენენ კრედიტორთა სიებს, რომელშიაც სისწორით აღნიშვნენ კრედიტის აღრიცხვის განყოფილებას, ხარჯის საგანს და ყოველი კრედიტორის ხვედრი თანხის რაოდენობას. ეს სიები ეგზავნება კრედიტების განმკარგულებელი ცენტრალური დაწესებულების მიერ, საბიუჯეტო-საბუღალტერო სამმართველოს საბიუჯეტო-საანგარიშო განყოფილებას და მუშათა და გლეხთა ინსპექციას, ხოლო ადგილობრივ განმკარგულებელთა მიერ — ადგილობრივ საფინანსო განყოფილებათ და მუშათა და გლეხთა ინსპექციის ადგილობრივ დაწესებულებათა არა უგვიანეს საბიუჯეტო წლის დეკემბრის 31-სა.

50. მომქმედი აღრიცხვის ანგარიშით ავანსების გაცემა შესწყდება ნახევარი თვით აღრე, ვიდრე შესწყდებოდეს აღრიცხვის მოქმედება, ხოლო ავანსის ნაშთები უნდა შეტანილ იქნეს კრედიტის აღსადგენად არა უგვიანეს საბიუჯეტო წლის დეკემბრის 31-სა, სააღმშენებლო კრედიტის ავანსის ნაშთი კი — საბიუჯეტო წლის მომდევნო ივნისის 30-სა.

51. საბოლოო წლიური ხარჯთა განრიგების დაგზავნამდე — ხარჯების დასაფარავად საქირო კრედიტის ასიგნება გაიკეთა ცენტრალურ შემოსავალგასაღების კასის და ადგილობრივი საფინანსო განყოფილებათვის გაგზავნილი დროებითი ხარჯთა განრიგებების თანახმად.

52. დროებითი ხარჯთა განრიგებანი შედგენილ უნდა იქნეს ყოველი აღრიცხვისათვის ცალცალკე სახალხო კომისარიატებისა და ცენტრალურ დაწესებულებათა მიერ, რომელთაც აქვთ დამოუკიდებელი საფინანსო აღრიცხვა, — ოთხი თვისათვის — (საბიუჯეტო წლის იანვარ-აპრილისათვის) ისე კი, რომ კრედიტები არ უნდა იქნეს განაწილებული თითო თვისათვის ცალკე.

53. საბიუჯეტო წლის იანვარ-აპრილის დროებითი ხარჯთა განრიგებას საფუძვლად უნდა დაედოს ყოველი პარაგრაფისათვის საბიუჯეტო წელიწადის წინა წლის სექტემბერ-დეკემბრის კრედიტის სააღრიცხვო დანიშნულებანი, რომელთაც უნდა მივმართოს დროებითი განრიგების შედგენამდე აღრიცხვის გარეშე გახსნილი კრედიტების რაოდენობა.

54. თუ ამ წესით აღრიცხულ დანიშნულებას უწყება არა სცნობს საკმარისად, მას შეუძლიან გადაიღოს იგი 25% -ით თავისვე გადაწყვეტილებით; 50% -ით — უწყების შეთანხმებით ფინანსთა და მუშათა და გლეხთა ინსპექციის კომისარიატებთან და 50% -ზედ მეტად — რევოლუციონური კომიტეტის ნებართვით. ხოლო წინასწარ — უწყებამ უნდა მიმართოს ამის შესახებ ფინანსთა და მუშათა და გლეხთა სახალხო კომისარიატებს.

დროებითი ხარჯთა განრიგებანი უწყებათა მიერ ეგზავნება საბიუჯეტო საანგარიშო სამმარ-

თველოს საბიუჯეტო-საბუღალტერო განყოფილებას — თვითვეული ოთხ-ოთხ ეკზემპლიონებში — ორს — უკანასკნელი, თავის მხარით — სხვებში — ორს — მუშათა და გლეხთა ინსპექციას.

5. აღრიცხვის ზედმეტი კრედიტები.

55. აღრიცხვითა ზედმეტი — რიცხვრიგის დამატებითი — კრედიტები გადაიღება იმ საქიროებათა დასაკმაყოფილებლად, რომელთათვისაც რიცხვრიგით გახსნილი კრედიტები საკმარისი არ აღმოჩნდება, და აგრეთვე რიცხვრიგით გაუთვალისწინებელ იმ საქიროებათა დასაკმაყოფილებლად, რისი გადაღებაც მომავალ აღრიცხვამდე შეუძლებელია საქმის უვნებლად.

56. შუამდგომლობა აღრიცხვის ზედმეტი კრედიტის გახსნის შესახებ უნდა შეიცავდეს, გარდა კრედიტის საქიროების აუცილებლობის საბუთებისა, აგრეთვე ცნობას, თუ აღრიცხვის რომელ განყოფილებაში უნდა იქნეს შეტანილი გამოთხოვნილი დამატებითი კრედიტი.

შენიშვნა: უკეთეს კრედიტი თავისი დანიშნულებით არ შეესაბამება არც ერთ სააღრიცხვო განყოფილებას, იმ შემთხვევაში იგი უნდა შეტანილ იქნეს განსაკუთრებულ პარაგრაფად.

57. აღრიცხვას ზედმეტი კრედიტის გამოთხოვისათვის სავალდებულოა — ნაჩვენები იყოს ის წყარო, საიდანაც უნდა იქნეს იგი (კრედიტი) ანასიგნი.

58. აღრიცხვის ზედმეტი კრედიტის გახსნა შეიძლება სამ წყაროდან: ა) სახალხო მეურნეობის უმაღლეს საბჭოს ნაციონალიზაციაქმნილ წარმოებათა და საოპერაციო ხარჯების დასაფარავ ფონდიდან, ბ) აღრიცხვითა და რიცხვრიგით დაზოგვილი თანხებიდან და გ) ხაზინის ნაღდი საშუალებებიდან.

59. აღრიცხვებითა და რიცხვრიგით დაზოგვილ თანხიდან და ხაზინის ნაღდი საშუალებებიდან (მუხ. 58, 3. 2 და 3) აღრიცხვის ზედმეტი კრედიტი გამოთხოვლ უნდა იქნეს რევოლუციონური კომიტეტისაგან. უწყებანი, რომელნიც აღძრავენ აღრიცხვის ზედმეტ კრედიტის გახსნის შუამდგომლობას, ვალდებულნი არიან დაურთონ თავის შუამდგომლობას ფინანსთა და მუშათა და გლეხთა ინსპექციის სახალხო კომისარიატების წერილობითი დასკვნა. უკეთეს შუამდგომლობა განსაკუთრებულად რთულია, ფინანსთა და მუშათა და გლეხთა ინსპექციის სახალხო კომისარიატებს უფლება აქვთ, წერილობითი დასკვნის მაგიერ, მოთხოვონ მოწვევა საუწყებათაშორისო თათბირისა, რომელიც უნდა შესდგეს დაინტერესებულ და შემოწმებელ უწყებათა წარმომადგენლებისაგან.

60. სასწრაფო შემთხვევისათვის აღრიცხვის ზედმეტი კრედიტის დანიშვნა (მუხ. 59) შეიძლება მოხდეს 25 მუხლში აღნიშნული წესის შეფარდებით, ე. ი. შემოწმებელ უწყებათა დასკვისათანავე, იმ კრედიტების ფარგლებში, რომლის შესახებაც შეთანხმება მოხდა და იმ პირობით, რომ ამის შემ-

დევ დაუყოვნებლივ აღიძრას სათანადო შუამდგომლობა რევოლიუციონური კომიტეტის წინაშე.

61. აღრიცხვის ზედმეტი კრედიტები ნაციონალიზაციაქმნილ წარმოებათა ხარჯების დასაფარავი ფონდის ანგარიშში გაიხსნება სახელმწიფო წარმოებათა ფინანსიურად უზრუნველყოფის დეკრეტის წესით.

62. აღრიცხვის ზედმეტი კრედიტების მოქმედება განისაზღვრება იმავე ვადით, რომელიც დადგენილია ჩვეულებრივი აღრიცხვების კრედიტებისათვის.

საქ. სოც. საბ. რესპ. რევ. კომიტეტის თავმჯდომარე ბ. მდივანი.

ფინანსთა სახალხო კომისარი ალ. სვანიძე.

რევოლიუც. კომიტეტის მდივანი ალ. სალარიძე.

1921 წ. აგვისტოს 10. ტფილისი—სასახლე.

დადგენილება № 54

საქ. სოც. საბჭ. რესპ. რევოლ. კომიტეტისა.

საბჭოთა რუსეთის დამშეულთა დამხმარე ცენტრალური კომიტეტის დასახების შესახებ.

1. საბჭოთა რუსეთის დამშეულთათვის დახმარების აღმოსაჩინად დაარსდეს საბჭოთა რუსეთის დამშეულთა დამხმარე ცენტრალური კომიტეტი შემდეგი შედგენილობით:

ცენტრალური კომიტეტის თავმჯდომარე — აშხ. ს. ქავთარაძე (საქ. კომ. პარ. ცენტრ. კომიტ. წარმომადგენ.) თავმჯდომარის მოადგილე აშხ. დონენკო (საქ. კომ. პარ. ცენტრ. კომ. წარმომადგენ.) კომიტეტის წევრი ბ. კვიციანი (საქ. რევოლიუც. კომიტეტის წევრი) ა. ნემჩინოვი (ქ. ტფილისის კომ. პარ. კომიტ. წარმომადგენელი), სამოილოვა (ცალკე კავკასიის არმიის წარმომადგენელი), ძენლაძე (ახალგაზრდა კომუნისტთა კავშირის ცენტრ. კომიტ. წარმომადგენელი), ბობოხიძე (საქართველოში არმიის წარმომადგენელი), ჯუღელი (საქართველოს პროფ. კავშირთა საბჭოს წარმომადგენელი).

2. ცენტრალური კომიტეტი ანგარიშვალდებულია მხოლოდ საქ. რევოლიუციონური კომიტეტის წინაშე, და თავის მუშაობაში დამოუკიდებელია სახალხო კომისარიატთაგან.

3. ცენტრალურ კომიტეტს უფლება აქვს ისარგებლოს საბჭოთა ყოველი დაწესებულების აპარატებით.

4. ცალკე კანცელარია და შტატი ცენტრალურ კომიტეტს არა ჰყავს.

5. ცენტრალური კომიტეტის განკარგულება სავალდებულოა საბჭოთა ყოველ დაწესებულებისათვის იმდენად, რამდენადაც იგი ცენტრალური ხე-

ლისუფლების დადგენილებას არ ეწინააღმდეგება. 6. ყოველი კომისია, რომელიც დაარსებული იქნება ადგილობრივ პროფ. კავშირთან, ფაბრიკებთან, ქარხნებთან და სხვ., — მოქმედებს ცენტრალურ კომიტეტის ხელმძღვანელობითა და კონტროლით.

7. სამი დღის განმავლობაში ცენტრალური კომიტეტი უნდა შეუდგეს თავის მუშაობას.

საქართველოს რევოლიუც. კომიტეტის თავმჯდომარე ბ. მდივანი.

რევოლ. კომიტეტის მდივანი ალ. სალარიძე.

1921 წ., აგვისტოს 4.

ქ. ტფილისი, — სასახლე.

დადგენილება № 56

საქართველო. სოც. საბ. რესპ. რევ. კომიტეტისა.

ტყავის მოსაქმეთა დროებით მობილიზაციის შესახებ.

რადგან სახალხო მეურნეობის უმაღლესი საბჭოს ტყავეულობის განყოფილება აწარმოებს სასწრაფო მუშაობას — ფეხსაცმელის დასამზადებლად, რისთვისაც საჭიროა ტყავეულობის განყოფილების სახელოსნოთა შევსება ტყავის მოსაქმე სპეციალისტების საკმაო რიცხვი, — საქართველოს რევოლიუციონური კომიტეტი ადგენს:

1. გამოცხადდეს ქალაქ ტფილისში მობილიზაცია ტყავის მოსაქმეთა ასაკით 18-დან 54 წლამდე შემდეგი სპეციალობისა: მებეჭმეთა გამომქრეთთა, დამზადებელთა და სარაჯთა (შორნიკი)

2. მობილიზაციის ექვემდებარება:

ა) ის პირი, რომელიც კერძო წარმოებაში მუშაობს;

ბ) შინამრეწველი, რომელიც სახელმწიფო საჭიროებისათვის არა მუშაობს;

გ) ის პირი, რომელიც თავის სპეციალობას არ მისდევს და

დ) ზემოაღნიშნული სპეციალობათა უმუშევარნი.

3. მობილიზაციით გაწვეულს უნდა შეენახოს ძველი სამსახურის ადგილი.

4. მობილიზაციით გაწვეულს მობილიზაციის განმავლობაში უნდა ეძლეოდეს თავისი დამკვირვებლისაგან ნახევარი ის ჯამაგირი, რომელსაც იგი იღებს მობილიზაციის გამოცხადების დროს, აგრეთვე სასურსათო ულუფა მხოლოდ მისი ოჯახის წევრთათვის.

5. მიენდოს შრომის სახალხო კომისარს — შენიშნულ მოკლე ხანში დღიდან ამ დადგენილების გამოცხადებისა მობილიზაციის წარმოების წესი და ვადა.

6. დადგენილება ესე ძალაში შედის დღიდან მისი გამოქვეყნებისა.

საქართველოს ს. ს. რეს. რევოლიუც კომიტეტის თავმჯდომარე **ბ. მდივანი.**
შრომის სახალხო კომისარიატი **ლ. დუმბაძე**
რევოლ. კომიტ. მდივანი **ალ. სალარიძე.**
1921 წ., აგვისტოს 10.
ტფილისი, —სასახლე.

დადგენილება № 57

საქ. სოც. საბჭ. რესპ. რევოლ. კომიტეტისა

ტყის სარგებლობის თაობაზე საქართველოს რევოლიუციონური კომიტეტის მიერ 1921 წლის აპრილის 19 ს თარიღითა და 41 №-ით გამოცემული ბრძანების 1-ლი მუხლის შეცვლის შესახებ.

ვიდრე შემუშავებული იქნებოდეს საერთო სახელმწიფოებრივი გეგმა სატყეო მეურნეობის წარმოებისათვის მთელს რესპუბლიკაში, — საქართველოს რევოლიუციონური კომიტეტი, — მის მიერ ამა 1921 წლის აპრილის 19-ს თარიღითა და 41 №-ით გამოცემული ბრძანების 1-ლი მუხლის შესაცვლელად, ადგენს:

1. შრომელ მომხმარებელს ტყე მიეცეს ძირზე მდგარი ხის ფასად, რაც უნდა შევიდეს საერთო სახალხო ხაზინაში.
2. უღარიბეს მცხოვრებლებს და აგრეთვე სტიქიონური უბედურებისაგან დაზარალებულთ ტყე შესაძლოა მიეცეს ძირზე მდგარი ხის ფასზე ნაკლებ, ან სრულიად უსასყიდლოდ — მიწადმოქმედების სახალხო კომისარიატის ნებართვით; მხოლოდ ამისათვის საჭიროა წარდგენა სოციალური უზრუნველყოფის სახალხო კომისარიატის ორგანოთა მიერ დადასტურებული მოწიბობისა.
3. არამშრომელ მცხოვრებთა და სამრეწველო წარმოებათ ტყე უნდა მიეცეს ყოველთვის მტკიცე ფასებში.
4. მტკიცე ფასი ექვსჯერ უნდა აღემატებოდეს ძირზე მდგარი ხის ფასსა.
5. დადგენილება ესე ძალაში შედის დღიდან მისი გამოქვეყნებისა.

საქ. რევ. კომიტეტის თავმჯდ. **ბ. მდივანი.**
მიწადმოქმედების სახ. კომისარიატი **ფ. მახარაძე.**
რევ. კომიტეტის მდივანი **ალ. სალარიძე.**
1921 წ., აგვისტოს 26.
ქ. ტფილისი, —სასახლე.

ბ რ ძ ა ნ ე ბ ა 75

საქ. ს. ს. რევ. კომიტეტისა

საქართველოს რევოლიუციონური კომიტეტის 1921 წ. აგვისტოს 6-ს დადგენილებით, საქართველოს ს. ს. რ. უზენაეს რევოლიუციონური ტრიბუნალის კოლეგიის წევრებად დაინიშნენ **ამხ. გ. ხუთულაშვილი** და **გ. ჩხეიძე.**

ამხ. ანშელევიჩი განთავისუფლებულია უზენაესი რევოლიუციონური ტრიბუნალის კოლეგიის წევრის თანამდებობიდან.

საქ. ს. ს. რ. რევოლ. კომიტეტის თავმჯდომარე **ბ. მდივანი.**
რევ. კომიტ. მდივანი **ალ. სალარიძე.**
1921 წ. აგვისტოს 10.
ქ. ტფილისი, —სასახლე.

ბ რ ძ ა ნ ე ბ ა № 76

საქართ. სოც. საბჭ. რესპ. რევ. კომიტეტისა.

საქართველოს რევოლიუციონური კომიტეტის ამა 1921 წლ. აგვისტოს 11-ს დადგენილებით საქართველოს სოც. საბ. რესპუბლიკის სახალხო ბანკის მმართველად დაინიშნა იასონ მერაბისძე ლორთქიფანიძე.

საქართველოს სოც. საბ. რესპ. რევ. კომიტეტის თავმჯდომარე **ბ. მდივანი.**
რევ. კომიტეტის მდივანი **ალ. სალარიძე.**
1921 წ., აგვისტოს 15.
ტფილისი —სასახლე.

ბ რ ძ ა ნ ე ბ ა № 77

საქ. სოც. საბ. რესპ. რევ. კომიტეტისა.

1. საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბ. რევოლიუციონური კომიტეტის 1921 წ. აგვისტო. 11-ს დადგენილებით, ფოსტა-ტელეგრაფის სახალხო კომისარის მოადგილე **ამხ. ალექსანდრე კამარაული** განთავისუფლებულია ამ თანამდებობიდან და დაინიშნა ფოსტა-ტელეგრაფის სახალხო კომისარიატის დაწესებულებათა ტექნიკური ნაწილის მოწესრიგების საგანგებო რწმუნებულად.

2. საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბ. ფოსტა-ტელეგრაფის სახალხო კომისარის მოადგილეთა დაინიშნა **ამხ. ალექსი კამარაული.**
საქ. სოც. საბჭოთა რესპ. რევ. კომიტეტის თავმჯდ. **ბ. მდივანი.**
რევ. კომიტეტის მდივანი **ალ. სალარიძე.**
1921 წ., აგვისტოს 26.
ტფილისი, —სასახლე.

ბრძანება № 78

საქ. სოც. საბ. რესპ. რევ. კომიტეტისა.

1. საქართველოს სოც. საბ. რესპ. რევოლიუციონური კომიტეტის ამა 1921 წ. აგვისტოს 24-ის დადგენილებით, მუშათა და გლეხთა ინსპექციის სახალხო კომისარი ამხ. ელისაბედიაშვილი გადაყენებულა ამ თანამდებობიდან.

2. საქართველოს სოც. საბ. რესპ. მუშათა და გლეხთა ინსპექციის სახალხო კომისარად დანიშნულია ამხ. უოუიკაშვილი.

საქ. სოც. საბ. რესპ. რევ. კომიტეტის თავმჯდომარე ბ. მდივანი.

რევ. კომიტეტის მდივანი ალ. სალარიძე.

1921 წ., აგვისტოს 27.

ტფილისი, —სასახლე.

დ ე ბ უ ლ ე ბ ა

საქართველოს სოც. საბ. რესპ. რევ. კომიტეტისა სახელმწიფო გამომცემლობის შესახებ.

1. განათლების სახალხო კომისარიატთან არსდება, როგორც მისი ერთი მთავარი სამმართველოთაგანი, სახელმწიფო გამომცემლობა.

2. სახელმწიფო გამომცემლობის სათავეში სდგას სარედაქციო კოლეგია განათლების სახალხო კომისარის თავმჯდომარეობით. თავმჯდომარეს ჰყავს ორი მოადგილე (სარედაქციო და სატექნიკო ნაწილისათვის).

3. კოლეგია უმაღლესი სარედაქციო ორგანოა, რომელიც პასუხისმგებელია მთელი სამეცნიერო, სასწავლო, საპოლიტიკო და მხატვრული ლიტერატურის გამომცემისათვის.

გარდა მართო სარედაქციო ფუნქციებისა, კოლეგია შეიძლება გამოცემლობის საერთო გეგმასა და სავარაუდო აღრიცხვებს; აძლევს სათანადო სახალხო კომისარიატებს და განათლების სახალხო კომისარიატის განყოფილებათ წინადადებას ამა თუ იმ საპოლიტიკო სამეცნიერო ხასიათის საკითხისათვის ორიგინალური ნაწარმოების შედგენის შესახებ; წინასწარ შემუშავებული გეგმის მიხედვით ანაწილებს ნაბეჭდ მასალას რესპუბლიკის მთელ ტერიტორიაზე და განსაზღვრავს წესსა და რიგს შემოსული მასალის დაბეჭდვისას.

შენიშვნა: პარტიული პერიოდული პრესის სარედაქციო ხელმძღვანელობა შეადგენს ამა თუ იმ პარტიის სრულ კომპეტენციას. — სახელმწიფო გამომცემლობას შეუძლიან მხოლოდ ტექნიკურად შეუწყოს ხელი პარტიულ პერიოდულ პრესას.

4. თავმჯდომარისა და მისი ორი მოადგილის გარდა, კოლეგიაში შედის თითო წარმომადგენელი სახალხო მეურნეობის უმაღლესი საბჭოსი, მიწა-მოქმედების სახალხო კომისარიატისა, ჯანმრთელობის სახალხო კომისარიატისა, სასურსათო სახალხო კომისარიატისა, სამხედრო და საზღვაო სახალხო კომისარიატისა, განათლების კომისარიატის მთავარ და ცენტრალურ სამმართველოთა და საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტისა. კოლეგიას ამტკიცებს საქართველოს რევოლიუციონური კომიტეტი.

5. სახელმწიფო გამომცემლობის კოლეგია არსებს, საჭიროებისდაკვალად, დროებითი და მუდმივ კომისიებს და აგრეთვე თავისი მიზნისათვის გამოიყენებს სახალხო განათლების კომისარიატის მთავარ და ცენტრალურ სამმართველოთა სათანადო აპარატებს.

6. სამუდამდღო მიმდინარე მუშაობისათვის კოლეგია გამოჰყოფს ბიუროს, რომლის შედგენილობაში შედის მ-დან 5 წევრამდე, სახელმწიფო გამომცემლობის თავმჯდომარის ერთერთი მოადგილის თავმჯდომარეობით.

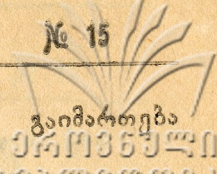
7. თავისი მუშაობის გეგმის განსახორციელებლად სახელმწიფო გამომცემლობას აქვს შექმნილი განყოფილებანი:

- ა) საერთო განყოფილება, რომელიც უნდა მოეწყოს იმავ საფუძველზე, როგორც სხვა მთავარ სამმართველოთა განყოფილებანი. ეს განყოფილება შესდგება საორგანიზაციო, საადმინისტრაციო და დამხმარე ნაწილებისაგან;
- ბ) სააღრიცხვო-განმანაწილებელი განყოფილება;
- გ) საექსპედიციო (ბეჭდვითი ცენტრი) განყოფილება;
- დ) საგამომცემლო განყოფილება, რომელიც განაგებს გამოცემის ტექნიკურ მხარეს.

8. სახელმწიფო გამომცემლობის სათანადო მოქმედებისათვის 75 პროც. იმ საგაზეთო-საწიგნო ქალაქ-სა, რომელიც ქალაქის განმანაწილებელ მთავარ სამმართველოს განკარგულებაშია, მიეკუთვნება სახელმწიფო გამომცემლობას.

9. სახალხო მეურნეობის უმაღლესი საბჭოს პოლიგრაფიული განყოფილება მოვალეა პირველ რიგში აღასრულოს სახელმწიფო გამომცემლობის მიერ შეკვეთილი საქმე; ამასთანავე სახელმწიფო გამომცემლობის წარმომადგენელი თვალყურს ადევნებს სასტამბო სამუშაოს თავის დროზე, აღსრულებას და გადამწყვეტი ხმით მონაწილეობას იღებს ცალკე სტამბათა შორის სამუშაოს განაწილებაში.

10 სახელმწიფო გამომცემლობას აქვს თავისი განყოფილებანი ყველგან, სადაც არსებობს სახალხო განათლების დაწესებულებანი; ამასთანავე საგამომცემლო და საგანმანათლებლო ფუნქციებს განყოფილებანი ანხორციელებენ მხოლოდ ცენტრის ნებართვითა და წინადადებით.

11. დებულება ესე ძალაში შედის დღიდან მისი გამოქვეყნებისა.

საქ. ს. რ. რევოლუციონური კომიტეტის თავმჯდომარე ბ. მდივანი.

განათლების სახ. კომისარი ა. თუმანიშვილი.

რევოლ. კომიტეტის მდივანი ალ. სალარიძე.

1921 წ., აგვისტოს 25.

ტფილისი, —სასახლე.

შინაგან საქმეთა კომისარიატი

გ რ კ ა ნ ე ბ ა

ყველა დაწესებულებათა და კერძო პირთ, ვიცა აქვს, წინადადება ეძლევა შვიდი დღის განმავლობაში წარმოადგინოს რეგისტრაციისათვის ადგილობრივი კომუნალურ განყოფილებაში ყველა სამუშაო ცეცხლის საჭრობი საქაჩავეები და აგრეთვე კანაფისა და რეზინის ცეცხლის საჭრობი შლანგები, ყველა ზომისა და სისტემისა შემაერთებელი მუხრუჭები, ბრადსპრიტები და სხვა საჭირო საგნები საქაჩავისათვის. ქალ. ტფილისში რეგისტრაცია მოხდება შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატის კომუნალურ მეურნეობის სამმართველოსთან არსებულ რესპუბლიკის ცეცხლიდან დამცველ განყოფილებაში.

შინაგან საქმ. სახ. კომისარი ბ. კვიციანი.

კომუნალურ მეურნეობის მთავარი

გამგე სიღამონიშვილი.

რესპუბლიკის ცეცხლის მჭრობელი რაზმის ინსპექტორი ბერიძე.

თფილისის 6, 1921 წ.

ტფილისი.

ინსტრუქცია

სამაზრო და ქალაქის რევეკომებთან არსებულ შინა მართველობის განყოფილებათა გამგეების რეგულიარულ ყრილობათა მოსაწყობათ.

შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატის ადგილობრივ ორგანოების მოღვაწეობის გასაერთიანებლად ამ მუშაობისათვის რესპუბლიკის ყოველ ნაწილში საერთო ხაზის გამოსამუშავებლად და მისი მსვლელობისათვის საერთო გეზის მისაცემად, აგრეთვე კომისარიატის ადგილობრივი მოღვაწეთათვის ცენტრის მიზნების საუკეთესოთ გასაშუქებლად, შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატს გადაწყვეტილი აქვს მოაწყოს რესპუბლიკის რევოლუციონური კომიტეტებთან არსებული შინაგან მართველობის განყოფილებათა გამგეების რეგულ-

ლიარული ყრილობები; ყრილობა გამართება შემდეგ საფუძვლებზე:

1. რესპუბლიკის რევეკომების შინაგან მართველობის განყოფილებათა გამგეების ყრილობის იწვევს შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატი სამ თვეში ერთხელ, ყოველთვის სამაზრო რევეკომების თავმჯდომარეთა ყრილობის წინასწარ; მათი მოწვევის ვადას საინსტრუქტორო-საინფორმაციო განყოფილება აცნობებს სამაზრო რევეკომებს ყრილობის დაწყებამდე ათი დღით ადრე.

2. საინსტრუქტორო-საინფორმაციო განყოფილება წინასწარ ამზადებს სათანადო მასალას და იმუშავებს ყრილობის დღიურ წესრიგს, რაიც ეგზანება სამაზრო რევეკომებს ყრილობის მოწვევის ცნობასთან ერთად.

3. ვინაიდან ადგილობრივი რევეკომების შინაგან მართველობის განყოფილებანი განაგებენ სახალხო კომისარიატის საერთო, საინსტრუქტორო-საინფორმაციო, იძულებით მუშაობის, სამოქალაქო მდგომარეობის სიგელების ჩაწერის და ადმინისტრაციულ ერთეულების და სხ. ქვეგანყოფილებათა საქმეებს, ამიტომ კომისარიატის საინსტრუქტორო-საინფორმაციო განყოფილება ყრილობის მოწვევის დღეს, ორი კვირით ადრე, აცნობებს, კომისარიატის ზემოაღნიშნულ განყოფილებებს და გამოითხოვს მათგან ყრილობის განსახილველი საქმეთა სიას.

4. ყრილობის წესრიგში შეტანილ უნდა იქნას საკითხები შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატის მხოლოდ საერთო, საინსტრუქტორო-საინფორმაციო, იძულებით მუშაობის, სამოქალაქო მდგომარეობის სიგელების ჩაწერის, და ადმინისტრაციულ ერთეულების განყოფილებათა მოღვაწეობის სფეროსა,

5. თუ კომისარიატი საჭიროდ დაინახავს დღიური წესრიგში შეტანილ იქნება საკითხი პოლიტიკურ მდგომარეობის და საზოგადოთ ყველა იმ საგანთა შესახებ, რომლებიც მოხსენებულა რევეკომთა თავმჯდომარეების ყრილობათა ინსტრუქციის მე-3 მუხლში (იხ. „მოამბე“ № 11)

6. ყრილობა გაიხსნება მოხსენებებით ადგილებიდან, რომლებსაც წერილობით წარუდგენენ საინსტრუქტორო-საინფორმაციო განყოფილებას და სიტყვიერად მოახსენებენ ყრილობას შინაგან მართველობის განყოფილებათა გამგენი.

7. მოხსენებანი ადგილებიდან დაწერილებით უნდა ამოსწურავდეს ყრილობის დღიურ წესრიგს და ეხებოდეს მაზრის ყოველ სახის რევეკომთა მუშაობას, განსაკუთრებით შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატის იმ ინსტრუქციის მე-3 მუხლ. ჩამოთვლილ პირველ ოთხ განყოფილების მუშაობის სფეროში, რისთვისაც ცალ-ცალკე უნდა იქმნას განხილული:

ა) საერთო ქვეგანყოფილების საქმეთა მდგომარეობა კანცელარიის და ადმინისტრაციულ მართველობის მოწყობის ხაზგასმით.

ბ) საერთო დახასიათება საინსტრუქტორო-სა-

ინფორმაციო ქვეგანყოფილების მუშაობისა მახრ-
ში კანონიერების ასრულების მხრივ.

გ) საზოგადო მუშაობის და სხვა და სხვა სა-
ხის ბეგარის, თანახმად შრომის კომისარიატის ინ-
სტრუქციების მოთხოვნილებებისა, მათი გატარების
მდგომარეობა, ამ მუშაობის შესაფერხებელ და
ხელშემწყობ მიზნების აღნიშვნით; იძულებით
მუშაობის ბანაკთა მოწყობის მდგომარეობა; მითი-
თება ისეთ გარემოებაზე, რომლის განხორციელებ
ბასაც შეუძლიან ხელი შეუწყოს ამ ლიტერში აღ-
ნიშნულ საქმეთა ჯეროვან ნილაგზე დაყენებას.

დ) სამოქალაქო მდგომარეობის სიგელების
ჩაწერის ქვეგანყოფილებათა მუშაობა.

8. გარდა ამისა მოხსენებანი ადგილებიდან
უნდა შეიცავდეს ცენტროვეაკის ადგილობრივ გან-
ყოფილებათა მუშაობის განხილვას და ისეთ მაზ-
რათა შესახებ, სადაც იგი არ არსებობს, საერთო
ცნობებს მაზრაში თუ ქალაქში შეხიზნულ ლტო-
ლვითა რიცხვის შესახებ, მათი ეროვნების, ქო-
ნებრივი მდგომარეობის, დროებით დასახლების
რაიონების და აგრეთვე მათი და ადგილობრივი
მცხოვრებლების ურთიერთშორის განწყობილების
აღნიშვნით.

9. მოხსენებები უნდა ეხებოდეს აღმინისტრა-
ტიულ გადამიჯნის საჭიროებას თუ იგი არსებობს
მისი ეროვნული, ეკონომიური, საერთო პოლიტი-
კური თუ სხვა მოსაზრებებით და დასაბუთებით.

10. აქვე უნდა მოყვანილ იქმნას ცნობები
მცხოვრებთა აღრიცხვის, აგრეთვე საზოგადოებისა-
თვის მავნე პირების და საერთოდ მეტ-ხორცი ელე-
მენტების განკერძოების და ბოროტ-მოქმედებათა
(დეზერტირობა, ყაჩაღობა, სპეკულიაცია და სხვ.)
საწინააღმდეგო ზომების შედეგების შესახებ.

11. მოხსენებაშივე შეიძლება აღნიშნულ იქ-
მნას რომელიმე კუთხის ან ქალაქის საზოგადოე-
ბისათვის გამოუსადეგარი პირებისაგან გაწმენდა-
გადასახლების საჭიროება; ხოლო სადაც უკვე შე-
უღწევენ ამ ზომის განხორციელებას ყრილობას
უნდა მოხსენდეს ცნობები ამ საქმის მიმდინარე-
ობის შესახებ.

12. თუ ყრილობის წესრიგში შეტანილ არ
იქმნა ამ ინსტრუქციის მე-5 მუხლში აღნიშნუ-
ლი საკითხები, იმ შემთხვევაში მოხსენებას დაერთ-
ვის მოკლე განხილვა მაზრის მცხოვრებთა პოლი-
ტიკური განწყობილებისა.

13. შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატის
საინსტრუქციო საინფორმაციო განყოფილება, ყო-
ველი ყრილობის მოწვევის წინ ყრილობისათვის
წარსადგენად ამზადებს საერთო ხასიათის მოხსენ-
ებას ყველა რეგკომის შინა მართველობის განყო-
ფილების მუშაობის შესახებ უკანასკნელი სამი
თვის განმავლობაში, რომელშიც განსაკუთრებუ-
ლად აღინიშნება სუსტი და უკანონო მხარეები
განყოფილებათა მუშაობისა და აგრეთვე მისი შე-
დარება წინა დროის მუშაობასთან.

14. წინა მუხლში აღნიშნული ხასიათის მო-
ხსენებებს წარუდგენს ყრილობას ყველა ის განყო-

ფილება, რომელიც მოხსენებულია ამ ინსტრუქ-
ციის მე-5 მუხლში, სამაზრო რეგკომის მხარეს
დაქვემდებარებულ განყოფილებათა მუშაობის შესახებ.

15. თუ თანახმად ამ ინსტრუქციის მე-3 მუ-
ხლისა, კომისარიატის რომელიმე განყოფილების
წინადადებით ყრილობის წესრიგში შეტანილ იქმ-
ნება რაიმე საკითხი, მის განსამარტებელ მოხსენ-
ებას ყრილობას კომისარიატის სათანადო განყო-
ფილება წარუდგენს.

16. შინა მართველობის განყოფილებათა გამ-
გეების ყრილობას სათანადო ხასიათი აქვს და
მისი დადგენილებანი მხოლოდ შინაგან საქმეთა
სახალხო კომისარის დამტკიცების შემდეგ განხორ-
ციელდება საერთო წესით.

17. შინა მართველობის განყოფილებათა გამ-
გეების ყრილობას განყოფილებათა გამგეების ნაც-
ვლად შეიძლება შინა მართველობის კოლეგიის
რომელიმე წევრი დაესწროს რეგკომის თავმჯდო-
მარის დანიშვნით, მხოლოდ ასეთ შემთხვევაში სა-
ინსტრუქტორო-საინფორმაციო განყოფილებას უნ-
და წარედგინოს მოხსენება თუ რატომ თვით გან-
ყოფილების გამგე არ ესწრება ყრილობას.

18. ყრილობა გრძელდება არა უმეტეს სამი
დღისა.

შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარი

ბ. კვირკელია.

საინსტრუქციო-საინფორმაციო განყო-
ფილების გამგის მოად. შ. დადიანი.

29-VIII-21 წელი

ქ. თფილისი.

სირკულიარი

ყველა სამაზრო რეგკომს.

თანახმად საქართველოს რეგკომის თავმჯდო-
მარის განკარგულებისა, წინადადება გეძლევათ
რეგულიარულად მოაწოდოთ საქართველოს ცენ-
ტრალური რეგკომის საინფორმაციო განყოფილე-
ბას შემდეგი ცნობები:

1. რეგკომის სხდომის ყველა ოქმების, კერძო
დადგენილებათა, ცალკე ღონისძიებათა ასლები და
მნიშვნელოვანი ფაქტები რეგკომის მუშაობისა.

2. ყოველ ორ კვირაში წარმოგზავნილ უნდა
იქნეს ცალკე ცნობა შემდეგი სახელმძღვანელო
ინსტრუქციის მიხედვით:

ა) მცხოვრებთა სასურსათო მდგომარეობა.

ბ) მოსავალი.

გ) ხალხის სულიერი განწყობილება.

დ) მცხოვრებთა დამოკიდებულება მთავრობი-
სადმი.

ე) ცენტრალური ორგანოების აპარატის მუ-
შაობა.

ვ) მიწის კომიტეტის მუშაობა და მისი შედე-
გები.

ზ) გლეხების დამოკიდებულება ამ მუშაობას-

თან და მათი განცხადებანი.

თ) სწავლა-განათლების საქმე.

კ) პროპაგანდა.

ლ) გლეხთა საჩივრების ხასიათი: ურთერთ შორის და სახელმწიფო და წესებულებათაადმი, შედარებითი ნუსხა საჩივრების ჩაოდენობისა ამ დაწესებულებათაადმი.

აღნიშნული ცნობები წარმოდგენილ უნდა იქნეს რეგკომის საინფორმაციო განყოფილებაში შემდეგი მისამართით:

თბილისი, სასახლე საქართველოს რეგკომის საინფორმაციო განყოფილება, და მათი ასლები კი შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატში.

შინაგან საქმეთა სახალხო

კომისარი ბ. კვიციანი.

საინ. საინფორმაციო განყოფილების

გამგე დამბაშიძე.

დადგენილება № 30

9 აგვისტოს 1921 წლ.

ოცდა ხუთი სოფლის რეგკომის წარმომადგენელთა ყრილობის შეამდგომლობის თანახმად, შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატმა, მიიღო რა მხედველობაში საბჭოთა ხელისუფლების მართვა-გამგეობის და ადგილობრივი მოსახლეობის ინტერესები, დაადგინა:

1. გორის მაზრის ცხინვალის რაიონში დაწესდეს ხუთი სათემო რეგკომი შემდეგ ქვემოთ დასახელებულ სოფლებში:

- ა) ქვემო აჩაბეთში,
- ბ) ზემო აჩაბეთში,
- გ) დიცში,
- დ) ძარწემში და
- ე) თანათში.

2. ა) ქვემო აჩაბეთის თემს შეადგენს სოფლები: დვარისი, თამარაშენი, ზემო აჩაბეთი, ქურთა, კვხვი, კვერნეთი, და მონასტერი; ბ) ზემო ნიქოზის თემს: ქვემო ნიქოზი, ზემო ხვითი, ქვემო ხვითი, დვანი, ავნევი და ნული გ) დიცის თემს: კოლი, არბო, ვრედვი, ბეოლეთი, ტირძნისი, მელჯრეკისი და ერგნეთი; დ) ძარწემის თემს: ქემერტი, ხვითი, სვერი და ე) ვანათის თემს: საცხენეთი, ბელოთი და აწრის ხევი.

3. ამ დადგენილების ასლი გაგზავნოს გორის მაზრის რეგკომს და აგრეთვე რესპუბლიკის მთავარ მილიციის სამმართველოს სათანადო განკარგულების მოსახდენად.

შინაგან საქმეთა სახალხო

კომისარი ბ. კვიციანი.

ადმ. ერთ. განყოფილების

გამგე გრ. გველესიანი.

სოფნარკომის „ნაკაზის“ შესახებ.

დღეს ეურნალ „მოამბეში“ იბეჭდება სოფნარკომის „ნაკაზი“ საბჭოთა სახალხო მეურნეობის

ახალი მიმართულების ცხოვრებაში გატარების შესახებ. ეს „ნაკაზი“ სოფნარკომმა მიიღო 19 აგვისტოს. მანამდე კი ის განიხილა კომისარიატის დაქვემდებარებულ საბჭოთა მთელმა წყებამ. თავდაპირველად „ნაკაზი“ შეადგინა ც. კ. პოლიტიბიურომ, რომელშიაც შედიოდნენ: კამენვი, ანდრეევი, რიკოვი და ბოგდანოვი და შემდეგში გადაეცა განსახილველად ყველა პროფკავშირების კომუნისტურ ფრაქციების საერთო კრებას, რომელმაც დაადგინა „ნაკაზი“ თეზისების გადაცემა განსახილველად თითოეულ კავშირის ცენტრალურ კომიტეტისათვის და მხოლოდ ამის შემდეგ უნდა გაერჩია ის პროფკავშირების კომ. ფრაქციათა საერთო სხდომას. უკანასკნელ სხდომაში მიიღეს მონაწილეობა სრულიად რუსეთის პროფესიონალურ კავშირთა საბჭოს კომუნისტურმა ფრაქციებმა. დაბოლოს „ნაკაზი“ განიხილა ყველა პროფკავშირების აღმასრულებელ კომიტეტების საერთო სხდომაზე, რომელსაც დაესწრა 50 დელეგატი. ამ სხდომაზე მხოლოდოდ მიღებულ იქნა „ნაკაზის“ თეზისები და განსაკუთრებულ სარედაქციო კომისიის მიერ განხილვის და ც. კ. პლენარულ სხდომის მიერ მიღების შემდეგ ამხ. კამენემა გადასცა ის სოფნარკომს. აქედან სჩანს, რა განსაკუთრებული მნიშვნელობა აქვს ამ „ნაკაზს“ საბჭოთა რესპუბლიკების მეურნეობისათვის. როდესაც თავდაპირველად განიხილა ახალი ეკონომიური კურსის შესახებ, ბევრი გამოცდა და არც კი წარმოედგინათ თუ როგორ შეიძლებოდა მეურნეობაში კერძო ინიციატივის შეგუება საბჭოთა ხელისუფლებასთან. ამ მხრივ „ნაკაზი“ წარმოადგენს იმ გასაღებს, რომლის საშუალებით ჩვენ ვრწმუნდებით რომ ეს შეთვისება არა თუ შესაძლებელი, კიდევ მეტი, დღევანდელ პირობებში ეს ახალი კურსი წარმოადგენს საბჭოთა რესპუბლიკის დაქვემდებარებულ მეურნეობის აღორძინების ერთადერთ საშუალებას. ამ მხრივ სოფნარკომის „ნაკაზი“ უნდა შეიქმნეს საბჭოთა ეკონომიურ დარგის მოღვაწეთა უმნიშვნელოვანეს სახელმძღვანელოთ.

სახალხო კომისარიატის საბჭოს ნაკაზი ახალი ეკონომიური პოლიტიკის საფუძვლის განარკმის შესახებ.

1. პარტიის მე-10 ყრილობამ და სრულიად რუსეთის პარტიულმა კონფერენციამ შეიმუშავეს ძირითადი დებულებანი ჩვენი ახალი საეკონომიო პოლიტიკისა. უნდა აღვნიშნოთ, რომ დასახულ დირექტივების განხორციელება საბჭოთა ორგანოების სამეურნეო მუშაობაში, სათანადო დეკრეტების გამომუშავება და პარტიის და საბჭოთა მუშაკების ფართო მასების მიერ ახალ საეკონომიო პოლიტიკის ძირითად დებულებათა—ძლიერ ნელა ჰხდება და არ მიმდინარეობს იმ ტემპით, როგორაც ქვეყნის მეურნეობის მძიმე მდგომარეობა მოითხოვს. ეს სიმძიმე განსაკუთრებით გაძლიერდა

სასურსათო კრიზისის გამო, რამაც გამოიწვია თავის მხრით ამჟამად არსებული უცებები და ცემა მთელ რიგ მეურნეობათა დარგებში—1920 წლის დამლევთან შედარებითაც კი ეს და ცემა საგრძნობია. პარტიულმა, საბჭოთა ორგანოებმა და კავშირებმა უნდა მიიღონ უკიდურესი ზომები დღევანდელ მდგომარეობიდან გამოსასვლელად, რაც შეიძლება მოხდეს მხოლოდ მაშინ, თუ უკვე დამტკიცებულ პარტიულ ღირებულებებს ახალი საეკონომიკო პოლიტიკის შესახებ საქმიანად და ენერგიულად განვახორციელებთ.

2. ეკონომიური პოლიტიკის და სახელმწიფოებრივი მრეწველობის ორგანიზაციის ახალი გეზის დროს აუცილებელია პროფკავშირების, ხოლო მათი საშუალებით თვით მუშების უფრო გადაჭრილი ჩარევა წარმოების მმართველობის ორგანიზაციის, შრომის ორგანიზაციის და სხ. საკითხების გადაწყვეტაში.

პროფკავშირების მუშაობა სავსებით უნდა ეთანხმებოდეს ეკონომიურ პოლიტიკის ახალ გეზს მსხვილი მრეწველობის აღსადგენად და გასამაგრებლად, მათი როგორც ფართე აღმშრდებლობითი მასიური მუშაობის მიმართულებით, ისე წარმოების და შრომის ორგანიზაციაში პროფკავშირების მონაწილეობის მხრივ, სამეურნეო მიზანშეწონილობის და ანგარიშის პრინციპის საფუძველზე. თავის სატარიფო პოლიტიკაში და მუშათა მომარაგების პოლიტიკაში პროფკავშირები მიზნად ისახვენ მუშების განსაკუთრებულ უშუალო დაინტერესებას.

3. ჩვენი ეკონომიური პოლიტიკა დღევანდელამდე ხასიათდებოდა არსებითად შერდიგი ნიშანდობებით:

ა) საბჭოთა სახელმწიფო იძულებული იყო განეგო უამრავი სხვადასხვა ტიპის წარმოებანი, რომელთა ხარჯი გაცილებით არ ეთანაბრებოდა იმ ნედლეულ და სასურსათო მარაგს რომელიც იმყოფებოდა სახელმწიფოს განკარგულებაში. ამის შედეგად იყო სახელმწიფოს განკარგულებაში მყოფ მარაგის საზრიანი სამეურნეო გამოყენების შეუძლებლობა და მისი დაქუცმაცება, დამონება; ბ) წარმოებათა მომარაგება დანაწილებული იყო სხვა და სხვა დაწესებულებათა შორის და არ იყო უშუალოდ დაკავშირებული წარმოების ნაყოფიერებასთან. შედეგად მივიღეთ მრავალ ხელისუფლებიანობა და უპასუხისმგებლობა. გ) მომარაგების ამ მეთოდების და შრომის ხელფასის არსებულ პირობების დროს წარმოების მონაწილენი არ იყვნენ და არ შეიძლება ყოფილიყვნენ დაინტერესებულნი თავიანთი შრომის შედეგით და წარმოების მეთოდების გაუმჯობესებაში. დ) სამი წლის სამხედრო ვითარების და ქვეყნის უკიდურესი განადგურების მეოხებით, შეუძლებელი იყო შედგენა და განხორციელება მთლიანი სამეურნეო გეგმისა, რომელიც გაერთიანებდა და შეთანხმებდა სახალხო მეურნეობის სხვა და სხვა დარგებს.

4. სახალხო მეურნეობის შემდგომი დაქვეი-

თების ასაცილებლად, აუცილებელია შემდეგნაირად შევქმნიდეთ მები იქნეს მიღებული:

ა) სახელმწიფო-სახალხო მეურნეობის უმაღლეს საბჭოს სახით და მისი ადგილობრივი ორგანოები თავს უყრიან თავის უშუალო გამგეობაში წარმოების ცალკე დარგებს და განსაზღვრულ რიცხვს მსხვილ ან რაიმე მიზეზით სახელმწიფოებრივი თვალსაზრისით მნიშვნელოვან, აგრეთვე მათი დამხმარე წარმოებათ, რომელნიც, ურთიერთს ასრულებენ, ბ) ეს წარმოებები წარიმართება სწორი სამეურნეო ანგარიშის საფუძველზე. გ) წარმოებათა დაწყება და წარმართვა სახალხო მეურნეობის უმაღლეს საბჭოს და მისი ადგილობრივი ორგანოების მიერ დასაშვებია მხოლოდ იმ ფარგლებში, რომლებშიაც, სავსებით სახელმწიფოებრივი გეგმის თანხმად უზრუნველყოფილი იქნებიან ნივთიერი, სასურსათო და ფულის მარაგით, როგორც ზოგად სახელმწიფოებრივი ორგანოებიდან, ისე სხვა წყაროებიდან (თვით დამზადება, თავისუფალი ბაზარი და სხვა.)

იმაზე დამატების მიზნით, რასაც იძლევა სახელმწიფო, წარმოებებს ან მათი ხელმძღვანელ ორგანოებს უფლება ეძლევათ გაანაღდონ საკუთარი ან დამხმარე წარმოების თითოეულ დარგისათვის სახელმწიფოს მიერ დაწესებულ ფარგლებში, მომარაგების საჭირო საგნების შესაძენად როგორც შიგნით ისე საზღვარ-გარედ (იხ. მ. 12), ამასთან ნედლეული და სათბობი მასალა მზადდება საკუთარი აპარატის შემწეობით, ხოლო სურსათი ცენტროკავშირის საშუალებით. დ) მუშათა მომარაგების ყოველი სახე, სპეცტანისამოსისა, შედის სამუშაო ხელფასში (კოლექტიური გასამრჯელოს საფუძველზე), ამასთან წარმოებათა აღნიშნულ ჯგუფის მუშები უნდა იქნან უზრუნველყოფილნი იმ ზომამდე, რომელიც დაინტერესებს მათ წარმოებაში და მათი მხრით თაოსნობას გამოიწვევს ნაყოფიერების აწევაში. მომარაგება განაწილდება როგორც ცალკე მუშებს, ისე ჯგუფებ შორის მაგ. ნარდად მომუშავეთა შორის და სხ.) მათ მიერ მიხწეულ საწარმოო შედეგების მიხედვით; მ) მუშათა მომარაგების საქმე როგორც სურსათით, ისე სხვა ნივთებით სპეცტანისამოსით სწარმოებს ყველა მომმარაგებელ ორგანოების მიერ ქარხნის მმართველობის საშუალებით, რომელიც ღებულობს აუცილებელ საგნებს, მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ასრულებს უმაღლეს ორგანოს წინაშე დაკისრებულ საქმეს. საქარხნო მმართველობისათვის განაწილების დროს სავალდებულოა პროფკავშირების მიერ დაწესებული ნორმები. გაუთვალისწინებელ შემთხვევებისათვის და ნორმების გარეშე დასაჯილდოვებლად, სახელმწიფო სდგას საქარხნო მმართველობათა უშუალო განკარგულებაში ნატურალურ და ფულის ფონდის, რომლის ანგარიშს საქარხნო მმართველობა იძლევა შემდგომი კონტროლის წესით.

ნ. წარმოებები, რომელნიც ვერ მოხვდნენ

ზემოდ ნაჩვენებ ჯგუფებში, იჯარის შესახებ დეკრეტით და სახალხო მეურნეობის უმ. დღეს საბჭოს ინსტრუქციით გათვალისწინებულ საფუძვლებზე, უნდა იყვნენ იჯარით გაცემული კოოპერატივებისა, ამხანაგობებისა და სხვა გაერთიანებებზე, და აგრეთვე კერძო პირებზედაც. აქედან წარმოებების და მრეწველობის მთელი დარგების გამოკლებას აწესებს სამ. უმ. საბჭო და მისი ორგანოები. საბჭოთა ორგანოებმა ურყევლად და ენერგიულად უნდა გაატარონ ცხოვრებაში დეკრეტი იმ დაწესებულებათა იჯარით გაცემის შესახებ, რომელთა ამუშავება და შენახვა საბჭოთა სამეურნეო ორგანოებს არ შეუძლიათ, ამით ხელი უნდა შეუწყონ სახელმწიფოებრივი აპარატის განტვირთვას წვრილი წარმოებისა და ქარხნებისაგან.

6. წარმოებები, რომლებიც საიჯაროთ ვერ იცემა, ხოლო მათ წარმართვას სახელმწიფო და მისი ორგანოები ვერ კისრულობენ, უნდა დაიხუროს, მუშები და მოსამსახურეები კი განაწილდებიან სახელმწიფო საქმეზე მომუშავე წარმოებებში და საბჭოთა მეურნეობებში, ხოლო უმუშევრად დარჩენილები შრომის განყოფილებათა აღრიცხვაზე იქნებიან აყვანილნი და სახელმწიფოსაგან იღებენ დახმარებას.

7. უყურებთ რა საშინაო და წვრილ წარმოებას, როგორც სახელმწიფოებრივ მრეწველობის და გლეხურ მეურნეობის დახმარებს, საჭიროდ იქნას ცნობილი პირობების შექმნა, რომლის დროს შინამრეწველებს და ხელოსნებს შეეძლებათ წესიერად განავითარონ თავიანთი წარმოება და თავისუფლად გამოიყენონ თავისი შრომის პროდუქტები.

წვრილ და საშინაო მრეწველობის განვითარების და ორგანიზაციის საქმეში საჭიროა გარკვეულად და მტკიცედ სვლა წვრილ მწარმოებელთა შეკავშირების გზით, უნდა გადაბმულ იქნას, სადაც ეს ტენდენციურად და მეურნეობის თვალსაზრისით მიზანშეწონილი, კოოპერატიულად მოწყობილი შინამრეწველობა მსხვილ სამრეწველო წარმოებებთან.

აუცილებელია შეიქმნას ხელსაყრელი პირობები პირველ რიგში წვრილ და საშინაო მრეწველობის იმ დარგებისათვის, რომელნიც მსხვილ მრეწველობის მოთხოვნილებათ აკმაყოფილებენ, ან სახელმწიფოს დაეაღებას ასრულებენ, ან მუშაობენ მომხმარებელ კოოპერაციისათვის.

8. რ. პრ. კ. ს. ც. კომიტეტმა უნდა შექმნას მთელი რიგი კომისიები, საიჯარო საკონცესიო, და სხვა, სახელმწიფოს ხელში არ მყოფ წარმოებათა მუშების ყოფა-ცხოვრების საკითხების გამოსარკვევად, საფუძვლად უნდა იქმნეს მიღებული კავშირებსა და წარმოების ადმინისტრაციას შორის დადებული კოლექტიური ხელშეკრულებანი;

9. ადგილობრივი სამეურნეო ორგანოებმა (საგ. ს. მ. ს.) მათ გამგებლობაში მყოფი წარმოებები დაუყონებლივ უნდა დაყონ წარმოებებად; რომელნიც რჩებიან მათ მმართველობაში, გაიცემა იჯარით ან მუშაობენ განსაკუთრებული ხელშეკრულებითი საფუძვლებზე: ამ ჯგუფების მიმართ შე-

საფერისად უნდა იქნას გამოყენებული ყველა შემოდნაბსენები დებულებანი.

10. მოუსავლობასთან დაკავშირებით გამოიკვე, რომ სასურსათო გადასახადის განზრახული შემოსავალი მთელ რიგ ოლქებში ვერ დაფარავს სახელმწიფოს მოთხოვნილებას პურში, რომლის ნაკლებობა შეიძლება შეესებულ იქნას შინაურ ბაზარზე საქონლის გაცვლის განვითარებით. მეორეს მხრივ, საქონლის გაცვლა-გამოცვლის განვითარებას ქალაქსა და სოფელს შორის მოითხოვენ სახალხო მეურნეობის აღდგენის ინტერესები საერთოდ და ფულის ტრიალისა კერძოდ. ყველა ამის გამო ზომები უნდა იქნეს მიღებული სახელმწიფოებრივი და კოოპერატიული საქონლის გაცვლა-გამოცვლის განვითარებისათვის, ამასთან არ უნდა შეეზღუდოთ ჩვენი თვითმოქმედება ადგილობრივი ტრიალის ფარგლებით, უნდა მივმართოთ, სადაც ეს შესაძლებელია და სასარგებლო ფულის საშვლებით გაცვლის ფორმას.

11. ჩვენი ფულის კურსის აწევისა და სიმტკიცის მიზნით აუცილებელია გატარებულ იქნას მთელი რიგი ზომები ფულის უკან დაბრუნებისათვის სახელმწიფოს სალაროში. აქ ჩვენ გამოვდივართ იმ პრინციპიდან, რომ სახალხო მეურნეობის დარგში სახელმწიფო თავისი სახელმწიფოებრივ რესურსების არსებული მდგომარეობის დროს და მისი ძირითადი დარგების აწევამდე მაინც, რაიმე სამეურნეო დახმარებას მუქთად ვერავის გაუწევს. მისაღებ ზომათა შორის ყურადღება უნდა მიექცეს გამსესხებელ შემნახველ სალაროების გახსნას, საკრედიტო ოპერაციის მოგვარებას, კომუნალური წარმოებათა გადასვლის საფასურის გაღების საფუძველზე და სხვა.

12. საზღვარ-გარეთთან სავაჭრო დამოკიდებულობის განსავითარებლად სამეურნეო ორგანოებს უფლება უნდა მიეცეთ მონაწილეობა მიძღონ ხელშეკრულებათა დადების და მათი რეალიზაციაში, აგრეთვე უფლება — იყოლიონ თავიანთი წარმომადგენლობა სავაჭრო ვაჭრობის სახ. კომისარიატის საზღვარ-გარეთელ ორგანოებთან.

13. ეკონომიური პოლიტიკის ცვლილების ეხლანდელს მომენტში სახელმწიფოებრივი გეგმის კომისიას დაკისრებული აქვს განსაკუთრებით საპასუხისმგებლო ამოცანა ზოგად სამეურნეო გეგმის სასწრაფო გამოსამუშავებლად და მრეწველობის ინტერესების შესათანხმებლად სასოფლო მეურნეობასთან, ტრანსპორტთან, სურსათთან და სხვა-რისათვის სახ. გეგმის კომისიამ განსაკუთრებით უნდა დაისახოს მიზნად, უმოკლეს დროში მოახდინოს სიცოცხლის უნარშქონე ძირითადი წარმოებათა და მრეწველობის ცალკე დარგების სწორი შერჩევა, მათი უდიდესი საწარმოო შემქმნელობით, შრომის უნარიანობით, კონცენტრაციით, განზრახული დამკვერელი მიმართულებების მიცემით მნიშვნელოვან წარმოებათა და მეურნეობის დარგებისათვის ამასთან მხედველობაში უნდა იქნეს მიღებული რაიონების განსხვავებული საჭიროებანი და

შეთაბხმებულ წარმოებათა პრინციპთა სარგებლიანობა.

14. ყველა ზემოდ ნაჩვენებ ეკონომიური პოლიტიკის განხორციელების დროს საჭიროა სხვა და სხვა სამეურნეო საბჭოთა დაწესებულებების ფუნქციათა და კომპეტენციების სწორი განსაზღვრა. შრომის და თავდაცვის საბჭო უნდა იყოს ეკონომიური პოლიტიკის საერთო ხელმძღვანელი, რომელიც სახ. გეგმის კომისიის საშუალებით ადგენს მთლიან სამეურნეო გეგმას და ათანხმებს ეკონომიური კომისარიატების გეგმებს. აგრედვე თვალყურს ადევნებს სამეურნეო გეგმის შესრულებას როგორც მთლიანად ისე ყველა მის ნაწილებში.

ს. მ. უ. ს. არის ორგანო (კომისარიატის უფლებებით), რომელიც საქმიანი წესით ატარებს შრომის და თავდაცვის საბჭოს მიერ დამტკიცებულ გეგმებს და საერთო სამეურნეო დირექტივებს მრეწველობის დარგში. შრომის და თავდაცვის საბჭოს საწარმოვო დეპარტამენტის დროს მრეწველობის მმართველობის ყველა ორგანოებს აწევთ სასტიკო პერსონალური პასუხის მგებლობა სასამართლოს წესით, მათთვის მინდობილ წარმოებათა

ზემოდ ნაჩვენებ სამეურნეო საფუძვლებს მთელი ვით, რაციონალურად წარმართვისათვის. ამ პირობების დროს მოიხსნება მუშურ-გლეხურ ინსტიტუტის წინასწარი კონტროლი.

15. ყველა ზემოდ ნაჩვენებ დებულებათა ცხადვრებაში გატარება, კერძოდ განსაზღვრა წარმოებათა, რომელნიც რჩებიან სახელმწიფოს უშუალო გამგებლობაში, გასაცემია საიჯაროდ ან დასაკეცი, აგრედვე მომარაგების ნორმების და შრომის ხელფასის განსაზღვრა წარმოებს პროფკავშირთა უშუალო მონაწილეობით.

შრომის და თავდაცვის საბჭო, ს. მ. უ. საბჭო და სხვა უწყებანი დაუყოვნებლივ შეუდგებიან ამ ნაკაზისაგან გამომდინარე მთელ რიგ დეკრეტების და ინსტრუქციების გამომუშავებას.

სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარე ვლ. ულიანოვი. (ლენინი).

სახ. კომ. საბჭ. საქმეთა მართვ. მაგიერ ვ. სმოლიანინოვი.

სახ. კომ. საბჭოს მდივანი ლ. ფოტიევისა.

არა-ოფიციალური განყოფილება.

კუთხის გუბერნიის მელიორაციის საკითხი *)

კავკასიის რესპუბლიკები, როგორც ვიცით, საბჭოთა ხელისუფლებამ ეკონომიურად გააერთიანა. ამ გაერთიანებულ რესპუბლიკათა წარმომადგენლებს ამას წინადაქმნადათ საერთო საეკონომიო თათბირი, რომელზედაც განიხილეს მრავალი საყურადღებო საკითხი, იმპერიალისტურ ომისა და რევოლიუციის შემდეგ არსებულ მეურნეობის დაცემის მიზეზები და საშუალებანი. არკვევდნენ, თუ როგორის საშუალებით აღადგინონ საერთო ეკონომიური კეთილდღეობა და როგორ გამოიყენონ რაციონალურად ის სიმდიდრენი, რაც არსებობს სამთავე რესპუბლიკაში. საკითხებზე მოხსენებებს კითხულობდნენ საერთო, საკავკასიო მასშტაბით—გამოჩენილი მცოდნენი და სპეციალისტები და თათბირმაც მიიღო რამდენიმე საყურადღებო რეზოლიუცია, რომელიც უკვე გამოქვეყნებულია.

ერთ-ერთ ფრიად დიდ პრობლემას წარმოადგენს საკითხი კავკასიის, ან უკეთ, სამი რესპუბლიკის მელიორაციისა, რადგან თათბირმა განიხილა ეს საკითხი საქართველოს, აზერბეიჯანის და

სომხეთისათვის საერთო თვალსაზრისით, რადგან მისი აზრით—ეს სამი რესპუბლიკა წარმოადგენს მთლიანს ეკონომიურ ერთეულს, თვითვე ზემოხსენებულ სახელმწიფოს ინტერესები ერთმანეთზე მჭიდროდ არის გადახლართული და დამოკიდებული.

სამწუხაროდ, როგორც მოხსენებიდან და შემდეგ რეზოლიუციიდან სჩანს, თათბირზე საქართველოს მელიორაციის საკითხი რამდენადმე ცალმხრივად ყოფილა გაშუქებული: კერძოდ—მხოლოდ იმ ადგილების მორწყვის თვალსაზრისით, სადაც უწყლობაა. იმ ადგილების მოსავლელად კი, სადაც პირიქით, წყლის სიმრავლე ვნებს საქმეს—თათბირს არ უმსჯელნია და არც რაიმე რეზოლიუცია მიუღია.

მელიორაცია, ამ სიტყვის ფართოდ გაგებით, ჰნიშნავს საერთოდ მიწის, ნიადაგის ყოველნაირ გაუმჯობესებას, მისი ნაწარმოების თვისებრივ და რაოდენობის გაზრდას, ჰიდრაულიკურ, ე. ი, მორწყვის, წყლის გაყვანის, ტბების ამოშრობის, კალაპოტის გაკეთების და სხვ. საშუალებით. ან და კიდევ ტყის გაშენებით, მდინარეების ჯებირების გაკეთებით, განსაკუთრებულ მცენარეების დათესვით და სხვ. თათბირს კი, როგორც სჩანს რეზოლიუციიდან, მიუღია მთელი რიგი პუნქტებისა, რომელიც ეხება კავკასიის სამ რესპუბლიკის ტერიტორიის მხოლოდ უწყლო ადგილების მორწყვას. მართლაც მე-4 პ. რეზოლიუცია ამნაირია: „რეალურ და ძლიერ ტექნიკურ ბაზად რესპუბლიკათა საწარმოვო ძალთა გასაძლიერებლად—უნდა

*) რადგან ჯერჯერობით საქართველოში არ გამოდის სათანადო დანიშნულების ეურხალი,—რედაქცია ბეჭდავს ამ. სარაჯიშვილის წერილს სადისკუსიო მიზნით. გურიის და სამეგრელოს ერთი ნაწილისათვის ამ საკითხს სასიცოცხლო მნიშვნელობა აქვს და სასურველია მიეცეს მცოდნე პირებს მისი გაშუქების საშუალება.

აღვიაროთ ფართო ელექტროფიკაცია და მელორ-
რაცია კავკასიის მხრის ურწყავ ადგილებსაო.
ხოლო მელორაციის თაობაზე მიღებულ რეზო-
ლიუციასაც მხედველობაში აქვს მხოლოდ ურწყა-
ვი ადგილები კავკასიისა, განსაკუთრებით მისი აღ-
მოსავლეთ და სამხრეთ-აღმოსავლეთის ნაწილები.

ამნაირად დასავლეთ საქართველოს ფართო
ტერიტორიის ამოშრობა, ტერიტორიისა, რომე-
ლიც უშუალოდ ეკვრის ზღვას და რომელსაც
უღიღესი, ცხოველი მნიშვნელობა აქვს მთელი
მხარისათვის—თათბირს მხედველობაში არ მიუღია.
ამ საკითხს კი საქართველოსათვის და მასთანამე
მთელი კავკასიისათვის აქვს ისევე დიდი მნიშვნე-
ლობა, როგორც ურწყავ ადგილების საქმეს და
შეიძლება უფრო საყურადღებოც იყოს საწარმოვო
ძალთა გაძლიერების თვალთახრისით. და თუ
თათბირმა აღიარა გადაუდებლად მულანის ველის
75 ათას ურწყავ დესტრინის მორწყვა, საიდანაც
თათბირის აზრით, შეიძლება მიღება 4 1/2 მილიონ
ფუთ პურისა, ამაზე ნაკლებ გადაუდებელი არაა
ამოშრობა რიონის ქვემო ადგილებისა, რაიც წარ-
მოადგენს სხვა და სხვა ხორბლეულობის კულტუ-
რას, შეიცავს მეტს ტერიტორიას, მოგვცემს უფ-
რო მეტ პურს და თანაც ქაობების ამოშრობით
ხალხს გავანთავისუფლებთ ორ ბოროტებასაგან:
1) მოასპობა მალიარია, მთელი დასავლეთ საქარ-
თვლოს ბარის მცხოვრებთა უმეტესების მიხეზი და
2) შემპუბუქდება მიწის ნაკლებობა, რაიც ისე
ძლიერი არსადაა, როგორც ქუთაისის გუბერნიაში,
თუნდ იმაზე რომ არა ვსთქვათ რა, რომ ამ ზო-
მის განხორციელების შემდეგ ძლიერ გაიზრდება
საექსპორტო მნიშვნელობა ბათუმისა და ფოთისა.

ნამდვილად რომ ვსთქვათ, ამოსაშრობია მხო-
ლოდ დიდი ტერიტორია ქაობიან ადგილებისა
ფოთს გარშემო, რაიც დაახლოებით 80.000 დე-
სტინას შეადგენს. ეს ადგილები დღეს სრულიად
გამოუსადევარია ხენა-თესვისათვის. საერთოდ კი
ფართო ტერიტორია რიონის ქალებისა და მისი
შენაკადებისა, ფოთიდან მოყოლებული ვიდრე
სამტრედიაამდე—საჭიროებს სხვა და სხვანაირ მი-
ლიორატიულ ზომებს, განსაკუთრებით რიონის
მდინარეობის რეგულიაციას, რადგან იგი წალკავს
ხოლმე დიდძალ ნათესებს და თითქოს ფართო
ტბად აქცევს უშველებელ ტერიტორიას. რიონის
მოვარდნა შეუძლებელს ქყოფს ყოველგვარ სოფ-
ლის მეურნეობის წარმოებას ზემოხსენებულ ადგი-
ლებში.

ეს წყლის ზედმეტობა აიხსნება იმით, რომ
აქ წვიმები ძლიერ ხშირია და წელიწადში უდრის
1200—2500-მდე რიცხვს, ზოგს წელიწადს ამასაც
აქარბებს ხოლმე. საქართველოს მდინარენი, მთე-
ბიდან წამოსულნი, ქუთაისის გუბერნიის ბარ ად-
გილებში იცვლიან მდინარებას, ნელა მიდიან,
აქეთ-იქით იფანტებიან, ჰქმნიან ფართო ტერიტო-
რიაზე მრავალ ქაობებს რამდენსაშიე ათას დესტეტი-
ნის მანძილზე და ერთი ადგილიდან მეორეში გა-
დასვლას აბრკოლებენ. ამის შედეგი ისაა, რომ

ეს უმდიდრესი მხარე, პროფ. ფიფქოვის გე-
მოკვლევით, მშვენიერი სუბტროპიკული კლიმა-
ტით, სადაც საშუალო ტემპერატურა წლის უდ-
რის +14°—გადაქცეულა დამალ ციების (მალა-
რიის) ბუდედ და მისგან იტანჯებიან არა მარტო
ადამიანები, არამედ ცხოველებიც. ეს დიდი უბე-
დურება, რომელიც სხვა და სხვა სახით გამოიხა-
ტება ხოლმე, სტახჯავს ადგილობრივ მცხოვრებ-
ლებს, იწირავს მრავალ უნაყოფო შრომას, ხოლო
უცხოველებს უკარგავს ყოველგვარ ხალისს რაიმე
საქმე დაიწყონ იქ, ან კაპიტალი დააბანდონ. მა-
ლარიით ავადმყოფობა პროცენტულად საშინელ
ციფრებს გვიჩვენებს. მაგალითად 1913 წლის გა-
შოანგარიშებით ეს პროცენტი ასეთი იყო: ბათო-
მი—43%, ფოთი—49%, ახალ-სენაკი—47%,
სამტრედია—51% და სხვ. საერთო პროცენტი
შავი ზღვის კავკასიის ნაპირებზე უდრის 60%-ს.
ეს იყო წინად. ეხლანდელი ციფრები უფრო მე-
ტი უნდა იყვეს.

ასეთი უბედური მდგომარეობა მცხოვრებთა
დამოკიდებულია ქაობიან ადგილებსა და იმაზე,
რომ იქაური მდინარენი ხშირად კალაპოტიდან
გაღმოდინან. ფოთის მიდამოების ქაობიან ადგილე-
ბის ამოშრობა, მდინარეთა კალაპოტების რეგუ-
ლიაცია და მუდმივი მეტეოროლოგიური დაკვირ-
ვებანი, მოვარდნილ წყლისათვის გზის გაკვალვა
უპირველესად ყოვლისა ხელს შეუწყობს ამ მხა-
რის გაჯანსაღებას და გაანთავისუფლებს მას უდი-
დეს ბოროტების—მალარიისაგან.

თუმცა საბჭოთა ხელის უფლებამ თავისი აგ-
რარული რეფორმით ერთნაირად შეამსუბუქა მიწის
ნაკლებობა ჩვენში, გადასცა რა გლეხებს ყოფილ
მემამულეების და ზოგჯერ სახელმწიფო მიწები,
მაგრამ მიწის კრიზისი რახაკვირველია ამით ძლიერი
არაა. მიწის ნაკლებობა განსაკუთრებით საგრძნო-
ბია დღეს, როდესაც უპარესად დაინტერესებულ-
ნი ვართ, რომ ნათესობის გაფართოება-გაზრდა
მოხდეს. ქუთაისის გუბერნია, რამდენადაც იქიდან
ეხლა ცნობებია მოსული, ამ მხრით ცუდ მდგომა-
რეობაშია. მიწის ნაკლებობა ყოველთვის მწვავე
იყო იქ, ეხლა კი, მიუხედავად გლეხთა მიწის რა-
ოდენობის აბსოლიუტურად გადიდებისა—მთელ
მცხოვრებთ მიწა შინც არ ჰყოფნით. ამას ნათ-
ლად მოწმობს ის, რომ ამ უკანასკნელ დროს
გლეხები სოფლის მეურნეობის გარეშე ეძებენ სა-
შუალებას, რათა აინაზლაურონ ის დანაკ-
ლისი, რაიც მათ ედებათ მიწის სიმცირის გამო.
იმდენად მცირეა თვითო სულზე საშუალო რაო-
დენობა მიწისა, რომ გლეხს უხდება ათასგვარად
ეცადოს, რომ თავის ერთი ბეწო მიწას რაც შე-
იძლება მეტი გიმოაღებინოს. ყოველ ფეხის გა-
დადგმაზე შეხედებით გლეხთა ყანებში, რომ ლო-
ბია და მუხუდო სიმინდს აეფოთლებს, რადგან
მცხოვრებთ არ აქვთ საშუალება ცალკე სთესონ
ისინი. რახაკვირველია ასეთს კომბინაციებს არ შე-
უძლიანთ ხელი შეუწყონ ზემოხსენებულ პროდუქ-
ტების გაუმჯობესებას. თუ კი ამოვაშრობთ ქაო-

ბებს, ან გავანთავისუფლებთ წალეკვის შიშისაგან ზოგიერთ ადგილებს, შეიძლება მივიღოთ მრავალი ათეული ათასი დესეტინა საუკეთესო მიწისა, რა-იც, რასაკვირველია შეამსუბუქებს მიწის ნაკლებობას, ხალხო მეორე მხრით სოფლის მეურნეობის რამდენიმე მილიონ ზედმეტ პროდუქტს მივიღებთ.

რაც შეეხება ამოშრობის მნიშვნელობას შავი ზღვის ნავთსადგურებისათვის, ეს ყველასათვის ცხადი უნდა იყოს, რადგან ექსპორტი ყოველთვის პირდაპირ დაპოკიდებულია ამა თუ იმ მხარის წარმოებასა და კეთილდღეობაზე.

ასეთია ის მოსაზრებანი, რომელნიც გვიკარნახებენ რიონის ქვემო კალაპოტის მელიორაციის გადაუდებლობას. ეს აუცილებლად უნდა შევიგნოთ და რაც შეიძლება მალე განვახორციელოთ.

ლ. სარაჯიშვილი.

რუსეთის ს. შ. ს. ს. რ. სახალხო მემურნეობის ახალი საბჭო.

სრულიად რუსეთის სახალხო მეურნეობის საბჭოს ახლახან დასრულებულ მე-X ყრილობაზე აღინიშნა ახალი მიმართულება ჩვენი სამეურნეო აღმშენებლობითი მუშაობის ისტორიაში.

როგორც თავისი გადაწყვეტილებით, ისე საკითხის გაშუქებით 10 ყრილობა არსებითად განსხვავდებოდა უწინდელი სამი ყრილობისაგან. მაშინ, როდესაც წინა ყრილობებზე რამდენიმე მესამე ყრილობის გამოკლებით მთლიანად განხილულ და გათვალისწინებულ იქნა ჩვენი ეკონომიური პოლიტიკა სურსათისა, სასოფლო მეურნეობისა, ტრანსპორტისა და სხვათა შესახებ მოხსენებანი და თვით ყრილობას, თვისი შემადგენლობის მიხედვით, უფრო პოლიტიკურ-ეკონომიურა ხასიათი ჰქონდა, ვიდრე პრაქტიკულ საქმიანობის, უკანასკნელი ყრილობა, რომელიც განსაკუთრებით შესდგებოდა მუშათა მხრიდან გამოსულ პრაქტიკოს-ორგანიზატორებისა, აღმინისტრატორებისა და ტექნიკოს-სპეციალისტებისაგან, — თავის სამუშაოს დაუახლოვდა წმინდა საქმიანობის მხრივ, მიიღო რა გადაწყვეტილების საფუძვლად საბჭოთა მე-VIII ყრილობისა და რუსეთის კომუნისტური პარტიის მე-X-თე ყრილობის მიერ შემუშავებული ძირითადი დებულებანი ჩვენი ეკონომიური პოლიტიკის (სასოფლო მეურნეობის, სასურსათო გადასახადის, სატარიფო პოლიტიკის და სხ.) შესახებ.

თუმცა ყრილობის მუშაობის შედეგი არც ისე ნაყოფიერი გამოდგა, როგორც სასურველი იყო, მაგრამ ამაში ყრილობას ვერ ვუსაყვედურებთ. ამის მიზეზი იყო, ერთის მხრივ, ძლიერ მოკლე დრო ყრილობისათვის მოსამზადებლად, მეორეს მხრივ და უმთავრესად, საერთო გაურკვევლობა და ბუნდოვანება ჩვენი სამეურნეო აღმშენებლობის პრინციპების პრაქტიკულად ცხოვრებაში გატარებისა.

ჩვენი პარტიის მე-X-თე ყრილობიდან ისეთი

მცირე დრო გავიდა, რომ ჩვენ ვერ მოვასწარიტ სათანადო გამოცდილების მიღება. ამიტომ ახლა შევიგნეთ ის პრაქტიკული შედეგები, რომელნიც მოაქვს სასურსათო გადასახადის შემოღებას, მეურნეობის ყველა დარგში. ამიტომ ნაადრევი იქნებოდა, მოგვეთხოვა ყრილობისაგან მზამზარეული ნათელი პასუხი ცხოვრების მიერ წამოყენებული უმძიმეს საკითხების შესახებ, როგორც, მაგალითად, არის: წვრილი და ოჯახური წარმოება, მომზარებელი და მწარმებელი კოოპერაცია, ნედლი მასალის და სათბობის მომზადება, მუშებისათვის პროდუქტების მომარაგება, მათი შრომის ანაზღაურება და სხ. ამისდამიუხედავად, სახალხო მეურნეობის საბჭოთა ყრილობამ, ამ საკითხებზე მაინც მოგვცა საკმაოდ მოსაზრებუ-ლი და ზოგ შემთხვევაში, დეტალურად დამუშავებული პასუხი. (მაგალითად: რეზოლიუცია წვრი-ლი და მსხვილი მრეწველობის შესახებ ახს. მი-ლიუტინის მოხსენების გამო, მუშაობა შინაური და კოოპერატიული, წარმოების და მომარაგების სექციების და სხ.)

ყრილობამ უფრო კონკრეტად და ნათლად დასაბა სახალხო მეურნეობის საბჭოს მომავალი ორგანიზაცია. უკუაგლო რა ყველა მეორეხარისხოვანი ფუნქცია, მაგალითად: მთლიანი სამეურნეო გეგმის შედგენა და მის სისრულეში მოყვანის დროს ცალკე დაწესებულების და უწყების მუშაობასთან შეთანხმება). უარი სთქვა რა ქვეყნის მთელი სამეურნეო პოლიტიკის ხელმძღვანელობაზე და მიაკუთვნა რა ყოველივე ამისათვის საფარგებოდ შექმნილი ორგანოებს როგორც, მაგალითად, შრომის საბჭოს და სახელმწიფო გეგმას, ყრილობამ თავისი რეზოლიუციით საორგანიზაციო საკითხების შესახებ, განისაზღვრა უფრო ვიწრო, მაგრამ უფრო ნათელი და გარკვეული როლი ისეთი ორგანოსი, რომელმაც უნდა განაგოს ქვეყნის მთელი გადამუშავებელი და ამომღები (სასოფლო მეურნეობის გამოკლებით) მრეწველობა იმ გეგმის ფარგლებში, რომელიც მისცემს მას სათანადო უმაღლესმა სამეურნეო და პოლიტიკურმა ცენტრებმა.

დღეიდან სახალხო მეურნეობის უმაღლესი საბჭო ხდება მრეწველობის ნამდვილ სახალხო კომისარიატათ, რასაც გარკვევით ამბობს მიღებული რეზოლიუცია. ამით უკვე მიღწეულ იქნა სრული მთლიანობა, მიზანშეწონილება და გეგმის თანაბრობა სახალხო მეურნეობის მართვაში, ამითვე ავტომატიურად ისპობა მთელი რიგი სრულიად ზედმეტ საუწყებათაშორისო ბუფერების, სხვადასხვა კომისიის თათბირის და მსგავსი დაწესებულებანი. ამის შემდეგ იქნება ბოლო მოგლოს ჩვენი აპარატების ბიუროკრატიზმს, დაზნეულობას და სხვა მნიშვნელოვან ნაკლს.

სახალხო მეურნეობის უმაღლესი საბჭო, დღეიდან დებულობს ნათლად შემოსაზუსტს, შეკუმშულს, საქმიანობის შესაფერს, პრაქტიკული მუშაობისათვის გამოსადეგ სტრუქტორას.

ჩვენ სიამოვნებით ვეგებებით ყრილო-

ბის გადაწყვეტილებას. იმის შემდეგ, რაც ნათლად გამოიჩინა, რომ განხარგრძლივებულ სამოქალაქო ომის ნიადაგზე, პირველად განზრახულ ფართე უფლებიან სახალხო მეურნეობის უმაღლესი საბჭოს გვერდით, აღიზარდენ არა ნაკლები სიდიდის და მნიშვნელობის კომისარიატები, ასეთი გადასვლა ისტორიულად აუცილებელი გახდა, რადგან წარმოუდგენელი იყო დამპალი სქემის, შიშველი პრინციპის, წინასწარ აღებული აზრის გულისათვის, იმისათვის რომ რესპუბლიკის მეურნეობის უმაღლეს ცენტრად ყოფილიყო მხოლოდ და მხოლოდ სახალხო მეურნეობის უმაღლესი საბჭო, უკან მოგვეტრიალებია ცხოვრების მიერ განვლილი ნგრევის გზაზე, ძლივძლიობით აშენებული და მოწყობილი ორგანოები.

ერთად ერთ წარმოსადგენ და აუცილებელ გზად გახდა მეორე გზა, რომელზედაც დადგენ ჩვენი უმაღლესი პოლიტიკური ორგანოები სამეურნეო აღმშენებლობის დარგში ახალგზაზე გადასვლის შემდეგ, იმ გზაზე, რომელი გზაც აერთიანებს ყველა ეკონომიურ ნარკომატებს, მათ რიცხვში სახალხო მეურნეობის უმაღლეს საბჭოს (მრეწველობის სახალხო კომისარიატს) შრომის და თავდაცვის საბჭოს ირგვლივ, მათგან ამ ნარკომატების სამეურნეო პროცესი ფუნქციების მომწესრიგებელი ორგანოების გამოყოფით.

ჩვენ ახლახან შევდექით ამ გზაზე, ჯერ კიდევ ბევრი საქმე გვაქვს გასავლელი და ბევრი დაბრკოლება დასაძლევი, როგორც, მაგალითად, ძველი საუწყებო რუტინა, ბიუროკრატიზმი, ცხოვრების კარნახისათვის ანგარიშის გაუწყველობა. მაგრამ ამისდამიუხედავად, ჩვენ მტკიცეთ ვანხორციელებთ განზრახულ მთლიან სამეურნეო ცენტრის შექმნას და სახალხო მეურნეობის საბჭოთა ყრილობის მიერ მიღებული გადაწყვეტილება, საგრძნობლად დაგვეხმარება ამ საქმეში.

ძველი სახალხო მეურნეობის უმაღლეს საბჭოდან გადავდივართ ახალ სახალხო მეურნეობის საბჭოზე, რომელიც სწრაფად იზრდება ჩვენი თვალის წინ. შრომის და თავდაცვის საბჭოების სახით, ჩვენ აუცილებლად უნდა გადავიტანოთ იქ სამეურნეო პროცესის და საერთო მეურნეობის გეგმის შემუშავების საერთო ხელმძღვანელობის ყველა ფუნქცია, საჭიროა მთელი ხაზის გასწვრივ დაკავშირება მისი ადგილობრივ; აგრეთვე მასვე მჭიდროდ უნდა დაუკავშიროთ ს. რ. პ. კავ. ს. და ჩვენ შივილებთ, ახალი ფორმით, სახალხო მეურნეობის იმ უმაღლეს საბჭოს, რომელსაც ჩვენ ვისახავდით სქემებში 1917 წ. ოქტომბერში, და რომლის შექმნას ტყუილად ვცდილობდით ძველი სახალხო მეურნეობის უმაღლესი საბჭოს სახით, მრისხანე სამოქალაქო ომის ფარგლებში.

ის გარემოება, რომ სახალხო მეურნეობის საბჭოების მეოთხე ყრილობას არ შეეშინდა გარკვევით გამოეთქვა 17 დებულება, რომ მან არ მისცა არავის ნება შეეებოკათ იგი კონსერვატიზ-

მით და ძველი უშინაარსო ფორმის დამცემი ცხად ჰყოფს ამ ყრილობის უმთავრეს დამსახურებას.
ა. კაკტინი.

ლტოლვილების მოძრაობა და მათი რეეგუაციის საქმე ჩვენში.

I

1914 წელში დაწყებულმა ომმა ბევრი ოჯახის მარჩენალი მუშაკი მოსწყვიტა საკუთარ მიწა-წყალს და იძულებული გახდა შორეულ ადგილებში გადახვეწილიყო. საკუთარ სამშობლოდან ლტოლვა ჩვეულებრივ მოვლენად გადაიქცა: სამ ობლოს სტოვებდენ ზოგი ნებაყოფლობით, თავის სურვილით, ზოგი კი იძულებით სამომრათ, ან სხვა სახელმწიფოებრივი მოთხოვნისა გამო. ამ გარემოებამ ისეთი ხასიათი მიიღო, რომ ერთსა და იმავე ადგილას თავს იყრიდენ ათასობითა და ათი ათასობით ლტოლვილები. ამ ლტოლვილთა რიცხვი უფრო მეტი იყო იმ ადგილებში, რომლის ახლო-მახლო ომი სწარმოებდა. სანამ სახელმწიფოებრივი აპარატი შერყეული არ იყო და სურსათისა და ტრანსპორტის საქმესაც არა უშავდა-რა, ლტოლვილებიც პოულობდენ თავის გამოკვების საშუალებას, ან კიდევ მათი გადაყვან-გადმოყვანის საკითხი ბუნებრივად სწყდებოდა და სახელმწიფოს ნაკლები ზრუნვა სჭირდებოდა. მაგრამ შეირყა თუ არა ტრანსპორტის საქმე, მას ზოგიერთ ადგილებში თან მოჰყვასურსათის სიმცირე, მთელი თავისი მწვავე შედეგებით. ამას კი ხელი შეუწყო უმთავრესად, ომის ხანგრძლივობამ, რაც უმთავრესათ ჰქმნიდა, ერთის მხრით, მუშა ხელის სიცოტავეს, ხოლო მეორეს მხრით, ყოველ გვარ მომჭირნეობის უარყოფას. ეკონომიურ სფეროში და აუარებელ სურსათ-სანოვავის ხარჯვას.

საკუთარ მიწა-წყალს მოკლებული ლტოლვილები უცხო ადგილებში, საერთოდ ეკონომიური პირობების გამწვავების გამო, აუტანელ მდგომარეობაში ჩავარდენ, ან ქონებრივმა სილატაკემ ისინი იძულებულ ჰყო ვერ მოპყრობოდენ სათანადო ყურადღებით ჰიკინურსა და სხვა მოთხოვნილებების დაკმაყოფილების საქმეს და ამ გვარათ, იმის გარდა, რომ თვით ლტოლვილები განიცდიდენ ეკონომიურ გაჭირვებას, იმ ადგილებში, სადაც ისინი იყვნენ მოთავსებულნი, ჰქმნიდენ ანტისანიტარულ მდგომარეობას, რაც, რასაკვირველია საშიში იყო ახლო-მახლო ადგილებში დასახლებულ მცხოვრებთათვის. აი, სწორედ ამ გვარმა გარემოებამ წარმოშვა საკითხი ლტოლვილთა გადასახლების საქმეში სახელმწიფოს ჩარევისა.

სახელმწიფო თვით დაინტერესდა ამ საკითხის რაციონალურათ გადაჭრაში. ამას მოითხოვდა როგორც ლტოლვილთა, ინტერესები, ისე სახელმწიფოსიც. ეს იყო მიზეზი, რომ თვით სახელმწიფომ მიიღო თავის თავზე ამ საქმის მოგვარება და, საჭი-

რო ზომების განსახორციელებლათ, გაღებულ იქმნა განსაკუთრებული თანხა.

1917 წლის თებერვალში მომხდარმა რევოლიუციამ და ამის შემდეგ ზოგიერთ ადგილას გაჩაღებულმა სამოქალაქო ომებმა ხელი შეუწყვეს ლტოლვილთა ტალღების ვადიდებას. ჩვენში, საქართველოში, ეს ლტოლვილთა რიცხვი თანდათან იზრდებოდა. რასაც ხელს უწყობდა აგრეთვე ის გარემოებაც, რომ საქართველოში სურსათის საკითხი თითქმის უკანასკნელ ხანამდე, მოწესრიგებული იყო და შესაინფევი ნაკლებლევანება არ არსებობდა. პირიქით მეზობელ რესპუბლიკებში ეკონომიური პირობები იქამდის გამოწვავდა, რომ ადგილობრივი მკვიდრი იძულებული გახდნენ მთელი ოჯახით და ხანდის ხან მთელი უბნობით აყრილიყვენ და წასულიყვენ იქ, სადაც ისინი, მათის ფიქრით, საშუალებას პოებდნენ ოჯახის გამოსაკვებად. ასეთ ადგილებათ მიაჩნდათ საქართველოს სხვა და სხვა კუთხეები და, სწორეთ, ამით აიხსნება ის გარემოება რომ საქართველოში ამ უამად დიდძალი ლტოლვილებია შემოხიზნული. ამას ისიც დაუმატეთ, რომ საზღვრები არ არის დაცული და ყველას საშუალება აქვს საქართველოში თავისუფლად შემოსვლისა. მათ შორის შეხედებით: რუსს, ფინელს, ესტონელს, პოლონელს, უკრაინელებს, თათრებს, სომხებს, ეზიდებს, ბერძნებს, მალაქნებს, აგრეთვე გერმანელებს, ავსტრიელებს და იტალიელებსაც კი. ა უკანასკნელთა აქ ყოფნას უფრო შემთხვევითი ხასიათი აქვს.

ლტოლვილების შეგკუთვების ადგილებათ ითვლება ამ უამათ: თბილისი, ბათუმი, ფოთი სამტრედიი, ხაშური, სურამი, ბორჯომი, მცხეთა, ბორჩალო, სიღნაღი, თეთრი წყარო და სხვა. სტატისტიკა ლტოლვილთა პროფესიის მიხედვით დაყოფის შესახებ არ არის, მაგრამ მათ შორის შეხედებით ღურგალს, კალატოზს, მკერავს, ხელოსანს, ოჯახის მეურნეს და უმთავრესათ მუშას.

არიან აგრეთვე ინტელიგენტი პროფესიის ხალხი, როგორცაა: ინჟენერი, ტეხნიკი, ექიმი, ვექილი, მასწავლებელი, მღვდელი, მოხელე, ოფიცერი, და სხვა, მაგრამ მათი რიცხვი ძლიერ ცოტაა და ისინი ცხოვრობენ ისეთს ცენტრებში, როგორც არის თბილისი. ქუთაისი და სხვა. ეწეიან სხვა და სხვა საქმეს და ამიტომ მათი მდგომარეობა როგორც ეკონომიურათ, ისე სხვაფრივ დიდათ განირჩევა სხვა კატეგორიის ლტოლვილთა მდგომარეობიდან. ცუდ მდგომარეობაში იყოფებიან უფრო მდობიო პროფესიის ლტოლვილები, რომელნიც ფაბრიკა-ქარხნების უქონლობის გამო ვერაფითარ საშუალოს ვერ პოულობენ და ხშირად, მოკლებული არიან თავშესაფარსაც. ცხოვრობენ ცის ქვეშ უსახლ-კაროდ და უპურით. ასეთს მდგომარეობაში მყოფი ლტოლვილები, რომელთა რიცხვი რამდენიმე ათი ათასს უდრის, დიდ საფრთხეს უქადის საქართველოს ადგილობრივ მკვიდრთ, რადგან მათ შორის ჩნდება სხვა და სხვა გადამდები ავადმყოფობს. საქართველოს მთავრობამ ყურადღება მიაქ-

ცია ამ გარემოებას და ამ ზაფხულის რუსეთში შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატთან დაერთა ლტოლვილთა ცენტრალური სამმართველო, რომელსაც დაეკისრა საქართველოდან ლტოლვილთა გადასახლების საკითხის მოწესრიგება.

შემდეგ წერილში ჩვენ ვეცდებით დაწვრილებით გავაცნოთ მკითხველებს ამ ფრიად საყურადღებო დაწესებულების მოღვაწეობა და საქმიანობა.

პ. შენ—ია.

რეზოლუცია

ამა 1921 წლის, 12—15 აგვისტოს, მოხდა შეერთებული თათბირი რ. კ. პ. კავკასიის ბიუროსი, პარტიულ ორგანიზაციათა მდივნებისა, აზერბაიჯანისა, სომხეთისა, საქართველოსა, მთის რესპუბლიკებისა და აფხაზეთის პროფესიონალურ კავშირების წარმომადგენლებისა და კავკასიის ცალკე ჯარების ნაწილების პოლიტიკურ მუშაკებისა და გამოტანილ იქმნა შემდეგი რეზოლიუცია:

1. რუსეთის სოციალისტური რევოლიუციისათვის საბჭოთა კავკასია აჩის ავანპოსტი, რომელიც ორ უმთავრეს მიმართულებათაგან ერთერთის მხრივ იკავს პროლეტარულ რევოლიუციას და აღმართულა კაპიტალისტურ ევროპის წინააღმდეგ. ამიტომ ჩვენ მოვალენი ვართ ხელი შევეწყუოთ ყოველგვარ ეროვნულ-განმათავისუფლებელ მოძრაობას მახლობელ აღმოსავლეთში, რომელი მოძრაობაც გაჩენილია ანტანტის საზარალოდ. ქემალისტები და სპარსეთის ეროვნულ-რევოლიუციონური ელემენტები—აი ვის უნდა მიაპყროს თავისი სრული და მახვილი ყურადღება საბჭოთა კავკასიამ.

2. საშინაო პოლიტიკის სფეროში, პირველ ყოვლისა, საჭიროა განვაგძობთ განმტკიცება კავკასიის მშრომელ მასსების ძმური სოლიდარობისა, რომელი სოლიდარობაც უნდა დამყარდეს მკვიდრო ეკონომიურ გაერთიანებაზე. ნაციონალიზმის ნაშთთა დასაძლევად კომუნისტური პარტია იძულებული ხდება, სრულიად შეგნებულად, დროებით ბეგრი რამ დაუთმოს მასსათა ეროვნულ მისწრაფებათ იმ მიზნით, რონ უმტკივნეულოდ ამოქარდეს ის შოვინისტური უხამი, რომელიც შემკვიდრეობად დაგვრჩა მენშევიკებისა, დაშნაკებისა და მუსავატელებისაგან. ამ დათმობამ იოტის ოდენა გავლენაც არ უნდა იქონიოს პარტიის პრინციპების გარკვეულობასა და სიმტკიცეზე. ამის დავიწყებას იქამდე მივყვართ, რომ ზოგიერთი ჩვენი აზხანავი, მიდის რა დათმობის გზით ბოლომდე, თითონვე ავადდება ნაციონალიზმით. ჩვენი პარტია მოვალეა სასტიკი და ვადაქრილი ბრძოლა გამოუცხადოს ასეთს დათაქვევებას და ძირშივე აღმოფხვრას ცდა დროებით დათმობათა პოლიტიკის წვრილ-ბურჟუაზიულ ნაციონალისტთა პოლიტიკად გადაქცევისა.

3. დამოუკიდებლობა კავკასიის საბჭოთა რესპუბლიკებისა ჩვენთვის არის მხოლოდ ფაქტობრივი ბრძოლისა საერთაშორისო მხრივ, ფაქტობრივი წინააღმდეგ ნაციონალურ ვიწროობისა და ჩამორჩენილობისა. დამოუკიდებლობა სრულიადაც არ ნიშნავს კავკასიის მშრომელთა განცალკევებასა და გათავისუფლებას. მუშათა კლასის დიქტატურისა და პროლეტარულ სოლიდარობის განმტკიცების საქმეში კავკასიის რესპუბლიკები ერთსულოვანი და ერთნი არიან. ეს ერთიანობა და ერთსულოვნება, პირველ ყოვლისა, ნათლად სჩანს პარტიულ მუშაობისა, პროფესიონალურ გაერთიანებისა და ახალგაზრდათა კომუნისტურად აღზრდის სფეროში, კავკასიის ბიუროს უშუალო ხელმძღვანელობითა და რუსეთის კომუნისტურ პარტიის ცენტრალურ კომიტეტის იდეურ ბატონობით.

4. კავკასიის რესპუბლიკათა წარმატება მტკიცედ არის დაკავშირებული საბჭოთა კავკასიის ეკონომიურ ერთიანობასთან. შეუძლებელია ეს რესპუბლიკები გაყოფილნი იყვნენ ერთმანეთისაგან ეკონომიურის საზღვრებით, ვინაიდან საბჭოთა კავკასიის გზა მიდის ერთი მეურნეობისაკენ. საკითხი რესპუბლიკათა ეკონომიური გაერთიანების შესახებ პრაქტიკულად უკვე მორიგ საკითხად გადაიქცა. რკინის გზებისა და გარეშე ვაჭრობის გაერთიანებულ და გაფართოვდეს და გაძლიერდეს. ამიტომ პარტიული თათბირი ადასტურებს რა კავკასიის ეკონომიურ თათბირის თეზისებსა და რეზოლიუციებს, იმედოვნებს, რომ კავკასიის რესპუბლიკები არ დაეყოფნენ და ხელს მოაწერენ კავკასიის ეკონომიურ კავშირის შესახებ მოქმედარ შეთანხმებას და დროებით (კავკასიის ეკონომიურ ყრილობის მოწვევამდე) შექმნიან კავკასიის ეკონომიურ ბიუროს, რომლის ერთი უმთავრესი მიზანთაგანი— გაერთიანებულ რკინის გზებისა და გარეშე ვაჭრობის ორგანოთა ხელმძღვანელობასა, მელიორაციასა და კავკასიის ელექტროფიკაციისათვის მუშაობასთან ერთად, — უნდა იყოს კავკასიის ეკონომიურ მომავალ ყრილობის მოწვევამდე ზრუნვა.

5. სასურსათო მდგომარეობა კავკასიის რესპუბლიკებისა უმძიმესად უნდა ჩაითვალოს. კავკასიის რესპუბლიკებს რუსეთის დახმარების იმედი აღარ უნდა ჰქონდეთ. იქ წელს გვალვამ მთელი მინდვრები გააჭიალა, ამიტომ, მოიხარებენ რა კავკასიის სურსათის მთელს მარაგს, კოოპერატივების დახმარებით, საჭირო საქონელზე გადასაცვლელად და სათანადოთ გაატარებენ რა ცხოვრებაში სასურსათო გადასახადს, — კავკასიის რესპუბლიკებმა უმთავრესი ყურადღება უნდა მიაქციონ გარეშე ვაჭრობას. ამ მხრივ გაერთიანებულ გარეშე ვაჭრობას განსაკუთრებული მნიშვნელობა ეძლევა, რისთვისაც იგი უნდა გაძლიერდეს, მას აუცილებლად უნდა გადაეცეს რესპუბლიკების სავალდებულო ფონდები, რაც აქამდე არ შესრულდებულა. გაერთიანებულ გარეშე ვაჭრობას, იმუშავებს რა მთელის კავკასიისათვის, შეუძლია მეტად განვითარდეს, რაკი მას ექნება სრული და სიტყვა-მეუბრე-

ნებელი დახმარება რესპუბლიკისა. სასურსათო მუშაობასთან მჭიდრო კავშირი აქვს კავკასიის სასურსათო მეურნეობის განვითარებას, რაც ასე სჭირია რესპუბლიკებს, ნამეტნაად ამ კრიზისის დროს, რომელი კრიზისიც უაღრესად მოითხოვს საკუთარი მარაგის გადიდებას, მოითხოვს მისგან ხორბალს, საქონლის საკვებს, ხორცს და სხვ. აღორძინება წვრილ მეურნეობის კულტურისა, მიჩვევა წვრილ მესაკუთრის საარტელო და საბჭოთა წესის წარმოებაზე, შექმნა სოფლად საწარმოვო და სახელსაქმო კოოპერაციისა, მოწოდება გლეხებისადმი სასოფლო მეურნეობის მანქანებისა და იარაღისა, საარტელო საფუძველზე, და რაც უფრო უმთავრესია, მორწყვა კავკასიის უზრუნველყოფის ვილებებისა, პირველ ყოვლისა მულანის ველისა, ახლო მომავალში არამც თუ გაანელებენ და ჩააქრობენ კრიზისს, არამედ სრულიად უზრუნველყოფენ კავკასიას სურსათის მხრივ. წარმოების სფეროში — აღორძინება აფშერონის ნახევარ კუნძულისა და აქ გროზნის რაიონის ნავთის წარმოების გაჩაღება — აი რა უნდა ჩაითვალოს, უპირველეს და დამკვირვებელ მიზნათ ჩვენის საქმიანობისა. უზრუნველყოფა ნავთის წარმოების მოშებისა და ტენიკურათ გაჯანსაღება თვით ნავთის წარმოებისა უნდა შეიქმნეს სადღიისო საზრუნავ საგნად ყოველ რესპუბლიკებისათვის. მდგომარეობა, ამიერ-კავკასიის გაერთიანებულ რკინის გზებისა დიდთ დამაფიქრებელია: ძლიერი საბოტაჟი რკინის გზელთა ზოგიერთ ჯგუფებისა და შეუგნებლობა ზოგიერთ კომუნისტების მიერ ამიერ-კავკასიის რკინის გზების გაერთიანების დიდი მნიშვნელობა-სარგებლიანობისა, აფერხებს სატრანსპორტო მუშაობას. განმტკიცება რკინის გზების გაერთიანებისა, გადატყორცხნა ამ გზებზე საჭირო ძალებისა, დახმარება ყველა რესპუბლიკების მხრივ მატერიალურად, დახმარება რკინის გზის ადმინისტრაციისა და სატრანსპორტო მუშაობის დამკვირვებელად გამოცხადება, ყველა ამან უნდა გააჯანსაღოს და გადაახალისოს კავკასიის საბჭოთა რესპუბლიკების ეს ეკონომიური ტამარი (ნერვი)

6. დღევანდელ მომენტის გარღვევადი და აუცილებელი საჭიროება არის: აღზრდა გლეხთა ჩამორჩენილ მასებისა კომუნისტურ პარტიის ხელმძღვანელობით და აგრეთვე შეერთება, შედუღება ჩვენის მუშაობისა სოფლად და ქალაქად, ნამეტნავად დიდი მუშაობა გვმართებს ბაქოსა და ერაზნის მოწინავე პროლეტარების წრეებში. ამასთანავე ხელი უნდა ავიღოთ გლეხთა შორის პროლეტარიატის გვეგმონის მექანიკურად გატარების ღონისძიებებზე და შევეცადეთ, რომ პროლეტარიატმა უკან გაიყოლიოს გლეხობა და დაიმორჩილოს იგი, გლეხობა პოლიტიკურად სისტემატურის, ხანგრძლივის და მოთმინებით აღსავსე მუშაობით სოფლად, გასწევს რა პროპაგანდა-აგიტაციის მთავობს საჭირო კითხვების შესახებ როგორც არის კითხვები; სასურსათო, სათესლე, სათიფე, სამელი-

ორაციო, სააღმშენებლო, საკულტურო-საგანმანათლებლო და სხვ.

7. აღსანიშნავია ის გარემოებაც, რომ კავკასიის რესპუბლიკათა პროლეტარიატი განკვეთილი მცირე-რიცხოვანი და დაფანტულია კავკასიის წვრილ-ბურჟუაზიულ მცხოვრებთა შორის. ამიტომ განსაკუთრებული მნიშვნელობა ეძლევა მათ შეკრებასა და პროფესიონალურ კავშირების დაარსებას, ორგანიზაციას, რომლის მეოხებითაც უნდა დავიხსნათ პროლეტარიატი მენშევიკებისა და მეშჩანურ იდეოლოგიის ზეგავლენისაგან. პარტიულმა ორგანიზაციებმა უნდა გააძლიერონ თავისი მუშაობა პროფესიონალურ კავშირებში, შეავსონ იგინი საკმაო რიცხვით მომზადებულ და გამოცდილ კომუნისტებისა, მოაწყონ მობილიზაცია პარტიის წევრებისა პროფკავშირებში სამუშაოდ და ყოველი ძალღონით ემსახურონ კავკასიის რესპუბლიკათა პროფესიონალურ მოძრაობათა გაერთიანებას.

8. აღნიშნა რა, აგრეთვე, ის გარემოება, რომ კავკასიის რესპუბლიკების მუშა ქალთა და გლეხებს შორის პარტია ძალიან სუსტად მუშაობს, თათბირი აუცილებელ საჭიროებათა სთვლის გაძლიერებულ იქმნას მუშაობა ქალთა შორის, იმ მიზნით რომ აღმოსავლეთის ქალები მოექცენ კომუნისტურ იდეების გავლენის სფეროში. ამისათვის საჭიროა: პირველად, გაძლიერება კომიტეტების საქალებო განყოფილებათა მომუშავეების რიცხვით; მეორედ, გაფართოება სააგიტაციო საპროპაგანდო და საგანმანათლებლო მუშაობისა ქალთა შორის, იმ სახით და ღონისძიებათა მიღებით, რომელი სახეცა და ღონისძიებაც შეეფერება კავკასიის მუშა ქალთა თავისებურობასა და ზნე ჩვეულებას; მესამედ, ხშირი მოწვევა ქალთა უპარტიო კონფერენციებისა და ამ კონფერენციებზე დაყენება და გადაჭრა ისეთი საკითხებისა, რომლებიც უფრო აღელვებენ მუშა ქალებს, და მეოთხედ, ჩაბმა უპარტიო მუშა და გლეხ-ქალებისა საბჭოთა და პროფესიონალურ მუშაობაში, მათის წახალისებით.

9. ახალგაზრდათა წრიდან ჩვენ ვქმნით ახალ-ახალ გუნდებს, ახალ-ახალ მწყობრებს, პარტიულ, საბჭოთა და პროფესიონალურ მუშაკებისას, ამიტომ განსაკუთრებულის ყურადღებითა და მზრუნ-

ველობით უნდა მოვეპყროთ ახალგაზრდა კომუნისტთა საბჭოებს. ჩვენ უნდა: 1) დავამყაროთ მტკიცე კავშირი კომიტეტებსა და ახალგაზრდა კომუნისტთა საბჭოებს შორის, ურთიერთის წარმომადგენლობით; 2) გამოვყოთ საუკეთესო პარტიული ძალები ახალგაზრდათა შორის სააგიტაციო საპროპაგანდო მუშაობის საწარმოებლად.

10. კავკასიის რესპუბლიკების დაცვა პირველი საქმეა და პირველ რიგშიდაც სდგას, აქედან აშკარაა, რომ ყოველმხრივი დახმარება წითელ ჯარს, შენახვა მისი ვაჟაკობა მეომრობისა, ზრუნვა მისთვის და სიყვარული მისდამი — უნდა იყოს უპირველესი შოვალეობა თითველ კომუნისტისა. მტკიცედ უნდა გვახსოვდეს, რომ სწორედ კავკასიაში სჭირია ჯარს ჩვენი განსაკუთრებული ყურადღება და მზრუნველობა, ვინაიდან აქ პროლეტარიატი სუსტია და ჩვენ პირდაპირ ვდგევართ ანტანტის უამრავ აგენტებისა და კონტრ-რევოლიუციონურ ძალებთან.

11. ყველა ამ დიად დანიშნულებათა აღსრულება შეუძლია მხოლოდ ძლიერ პარტიას, ძლიერს თავისის შეკავშირებით, შეგნებითა და დისციპლინით. თუ ჩვენ არ გამოუდგებით პარტიის რიცხვითი გაძლიერებას, და ყურადღებას მივაქცევთ მხოლოდ მის ღირსებითი მხარეს, მაშინ ჩვენ მოვახერხებთ პარტიის გაწმენდას შემთხვევით და საეჭვო ელემენტებისაგან და მით გავაჯანსაღებთ მას. ძლიერება ჩვენი პარტიული ორგანიზაციებისა გამოიხატება აგრედვე ადვილობითი ორგანიზაციების ცენტრალურ ორგანიზაციების მიერ მტკიცე ხელმძღვანელობაში ერთის მხრივ და კავბიურო ცენტრალურ კომიტეტების ზეგავლენაში მთელს რესპუბლიკაზე, მეორეს მხრივ. სრული კავშირი რესპუბლიკების ცენტრალურ კომიტეტებისა კავბიუროსთან, ყოველმხრივი და მტკიცე ხელმძღვანელობა უკანასკნელისა პირველების მიმართ. მოხერხებული წარმართვა მათი მოღვაწეობისა — გამარჯვებით დაავიჯვინებენ ჩვენი პარტიის მუშაობას კავკასიაში.

შინაარსი

გე-XIV-ე №-ში მოთავსებულ მასალები:

- 1) დეკრეტი № 59 საქ. რევ. კომიტეტისა მატყლზე ნატურალურ გადასახადის დაწესებისა.
- 2) „ № 60 საქ. რევ. კომიტეტისა პურის ნატურალური გადასახადისა და წესების შესახებ.
- 3) „ № 61 საქ. რევ. კომიტეტისა პირდაპირი გადასახადის ზოგიერთი კანონმდებლობის შეცვლისა და იმ გადასახადთა და ჯარიმების გაბათილებისა, რომელიც გადასახადთა სამმართველოს საბუჟნალტერო დავთრებში ირიცხება.
- 4) „ № 62 საქ. რევ. კომიტეტისა მიწის მფლობელობით და მისი ურთიერთობით გამოწვეული დავის გადასაწყვეტად განსაკუთრებული კომისიის დაარსების შესახებ.
- 5) „ № 63 საქ. რევ. კომიტეტისა საქ. სოც. საბჭ. რესპ. მუსულმან-მოსახლეობის საქმეთა საბჭოს დაარსების შესახებ.
- 6) „ № 64 საქ. რევ. კომიტეტისა უცხოელების შესახებ. გვ. 1-10.
- 7) დადგენილება № 48 საქ. რევ. კომიტეტისა საერთაშორისო და საქალაქთაშორისო ტელეფონის ნიხრის დამტკიცების შესახებ.
- 8) „ № 49 საქ. რევ. კომიტეტისა ტელეფონის დადგმა მოწყობის და გადატან-გადმოტანის ნიხრის დამტკიცების შესახებ.
- 9) „ № 50 საქ. რევ. კომიტეტისა ფოსტა-ტელეგრაფის შინაგან კორესპონდენციის ნიხრის დამტკიცების შესახებ.
- 10) „ № 51 საქ. რევ. კომიტეტისა ბორჯალოს მაზრიდან საზღვარ-გარედ ყველის გატანის აკრძალვის შესახებ.
- 11) „ № 52 საქ. რევ. კომიტეტისა საქ. სოც. საბ. რესპ. უმაღლესი ეკონომიური საბჭოს ორგანიზაციის შესახებ.
- 12) „ № 53 საქ. რევ. კომიტეტისა წიქვილის შემოსავლის დაბაჟვის შესახებ გვ. 10—15.
- 13) დებულება საქ. რევ. კომიტეტისა საქართველოს მონადირეთა კავშირისათვის.
- 14) „ № საქ. რევ. კომიტეტისა სამედიკორო სასამართლოს შესახებ გვ. 15—18
- 15) ბრძანება შინ. საქ. სახ. კომისარიატისა სიღნაღის მაზრის რევკომისადმი.
- 16) ცირკულიარი ყველა მაზრის რევკომებს და მილიციის მთავარ სამმართველოს.
- 17) ცირკულიარი ყველა მაზრის რევკომს.
- 18) ინსტრუქცია შინ. საქმეთა სახ. კომისრისა ქ. ტფილისის განტვირთვის შესახებ. გვ. 18—21

არა ოფიციალური განყოფილება.

- 19) სასურსათო გადასახადის შესახებ. გვ. 21
- 20) გადასახადი მატყლზე გვ. 22.
- 21) ეკლესიის სახელმწიფოსაგან გამოყოფა. გვ. 22—23.
- 22) როგორ გაუმკლავდეთ შიმშილს? გვ. 24.
- 23) სათბობი მასალის დამზადებისათვის. გვ. 24—26.
- 24) დაყოვნება შეუძლებელია! გვ. 26.
- 25) ახალს ახალი გზა უნდა. გვ. 26—19.
- 26) კვირიდან-კვირამდე. გვ. 29—31.